

การพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี้ (Khonkaen Mice City)
เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

โดย

นายสุพจน์ วงศ์พรหมท้าว
รองอธิบดีกรมพลศึกษา
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2562 - 2563

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “การพัฒนาขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ ของ นายสุพจน์ วงศ์พรหมท้าว เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2562 - 2563

พลโท

(พิสิทธิ์ ปฐมเอม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง การพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City)

เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย นายสุพจน์ วงศ์พรหมท้าว **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** 62

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพราะว่าปัจจุบันในประเทศเทศมีศูนย์กลางการจัดการท่องเที่ยว MICE ที่ร่วมมือกันกับสำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์กรมหาชน) หรือ สสปน. อยู่ 4 เมือง คือเมืองเชียงใหม่ เมืองภูเก็ต เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้ง 4 เมืองนี้ต่างก็เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวอันดับต้นๆ มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยว ประชุม สัมมนา และจัดนิทรรศการเป็นอย่างดี จึงถูกยกย่องระดับเป็น “MICE CITY” ของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ “World Class of Convention and Exhibition” และ “MICE Destination of Asia” จากการสนับสนุนจากภาครัฐบาล (มาโนชพรหมปัญญา, 2553) หลักจากนั้นสำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์กรมหาชน) หรือ สสปน. จึงได้เปิดตัว MICE เมืองแห่งการประชุมสัมมนาในภูมิภาคอีสานขึ้น จังหวัดขอนแก่นในฐานะ MICE CITY ที่ 5 ของประเทศไทยที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเมืองที่มีความพร้อมในการจัดประชุมสัมมนาที่ดีที่สุดในเมืองไทย

จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพในการศูนย์กลางทางการค้าและการศึกษาในภาคอีสานของประเทศไทย แลเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อสัมผัสวัฒนธรรม และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่ชื่อดังพร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางการปฏิบัติงานตาม “แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจ” และเชื่อมต่อประเทศไทยมา เวียดนามเข้าด้วยกัน เป็นเมืองศูนย์กลางการค้าและการขนส่ง และเป็นประตูสู่ภูมิภาคอินโดจีนและประเทศจีนตอนใต้ ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ขอนแก่นได้พัฒนาเป็นเมือง MICE ที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย ขอนแก่นยังมีศักยภาพในการรองรับ ผู้ที่เดินทางมาร่วมอีเวนต์ทางธุรกิจจำนวนมาก ตั้งแต่สนามบินนานาชาติขอนแก่นไปจนถึงศูนย์การประชุมของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่พร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่เปี่ยมไปด้วยคุณภาพ ปรับแต่งได้ตามความต้องการ และให้ความคุ้มค่าแก่ผู้จัดงาน นอกจากนี้โรงแรมระดับ 4 และ 5 ดาวส่วนใหญ่ของจังหวัดก็เป็นอีกทางเลือกที่คุ้มค่าแม้ว่าจังหวัดขอนแก่นจะมีศักยภาพและมีความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางของการจัดประชุมสัมมนาและการจัดนิทรรศการ/การแสดงสินค้าของภูมิภาค แต่ยังคงมีปัญหาหลักที่สำคัญที่ต้องการการพัฒนาและปรับปรุง คือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

๒

ที่มีจำนวนน้อยและขาดจุดเด่นรวมไปถึงปัญหาการร่วมมือกันของภาครัฐและเอกชน ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่นดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาขอนแก่นมิสซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

Abstract

Title Creating the image of tourist attractions in the Army area to increase tourism potential.

Field Economics

Name Mr.Supoj Wongpromtao   **Course** NDC   **Class** 62

Subject research Development of Khonkaen Mice City to support the tourism industry Its objective is because at present in the country there is a MICE tourism management center in collaboration with the Office for Promotion of Conference and Exhibition Management. (Public Organization) or TCEB in 4 cities: Chiang Mai, Phuket Town, Pattaya City and Bangkok, all 4 of which are the top tourist destinations. Has the potential to organize travel, meetings, seminars and exhibitions Therefore, it was upgraded to "MICE CITY" of the country and Southeast Asia or "World Class of Convention and Exhibition" and "MICE Destination of Asia" with government support. (Manoch Prompanyo, 2010), after which the Office of Promotion of the Convention and Exhibition (Public organization) or NHSO. Therefore launched MICE, a conference city in the Isan region Khon Kaen Province as the 5th MICE CITY of Thailand.

Khon Kaen Province has the potential to be a commercial and educational center in the Isan region of Thailand. And is a popular tourist destination for tourists who come to experience the culture. And traditional way of life Whether it is a famous mudmee silk production center as well as being a center of operation "Economic Area Development Work Plan" and connects Thailand, Myanmar, Vietnam. It is a commercial and transportation center. And is a gateway to Indochina and Southern China The factors mentioned above have enabled Khon Kaen to develop into one of the important MICE cities in Thailand. Khon Kaen still has the potential to support People who travel for many business events From Khon Kaen International Airport to the convention center of Khon Kaen University, which is full of quality facilities. Can be customized as required And give value to the organizers In addition, 4 and 5 level hotels Most of the stars of the province are also a worthy alternative, although Khon Kaen

has the potential and readiness to be the center of the region's conferences, seminars and exhibitions / trade shows. But there are still major problems that need development and improvement. Is a small number of natural attractions and lack of strengths, including problems of public-private cooperation, therefore, from the history and importance of MICE tourism in Khon Kaen province as mentioned above The researcher therefore is interested in studying the development of Khonkaen Mice City to support the tourism industry in another way. From the background and importance of MICE tourism in Khon Kaen province as mentioned above. The researcher therefore is interested in studying the development of Khonkaen Mice City to support the tourism industry in another way. From the background and importance of MICE tourism in Khon Kaen province as mentioned above. The researcher is therefore interested in studying the development of Khonkaen Mice City to support the tourism industry in another way.

คำนำ

จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพในการศูนย์กลางทางการค้าและการศึกษาในภาคอีสานของประเทศไทย และเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อสัมผัสวัฒนธรรม และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่ชื่อดังพร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางการปฏิบัติงานตาม “แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจ” และเชื่อมต่อประเทศไทย พม่า เวียดนาม เข้าด้วยกัน เป็นเมืองศูนย์กลางการค้าและการขนส่ง และเป็นประตูสู่ภูมิภาคอินโดจีนและประเทศจีนตอนใต้ ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ขอนแก่นได้พัฒนาเป็นเมือง MICE ที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย ขอนแก่นยังมีศักยภาพในการรองรับ ผู้ที่เดินทางมาร่วมอีเวนต์ทางธุรกิจจำนวนมาก ตั้งแต่สนามบินนานาชาติขอนแก่นไปจนถึงศูนย์การประชุมของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่พร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่เปี่ยมไปด้วยคุณภาพ ปรับแต่งได้ตามความต้องการ และให้ความสำคัญแก่ผู้จัดงาน นอกจากนี้โรงแรมระดับ 4 และ 5 ดาวส่วนใหญ่ของจังหวัดก็เป็นอีกทางเลือกที่คุ้มค่า แม้ว่าจังหวัดขอนแก่นจะมีศักยภาพและมีความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางของการจัดประชุมสัมมนา และการจัดนิทรรศการ/การแสดงสินค้าของภูมิภาค แต่ยังคงมีปัญหาหลักที่สำคัญที่ต้องการการพัฒนาและปรับปรุง คือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีจำนวนน้อยและขาดจุดเด่นรวมไปถึงปัญหาการร่วมมือกันของภาครัฐและเอกชน ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่นดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

(นายสุพจน์ วงศ์พรหมท้าว)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากคณะอาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย พลโท สิทธิชัย เกียรติไพบูลย์ พลโท สงคราม ชุมทอง นาวาอากาศเอก ศราวุฒ ฤทธาคนานนท์ พันเอกหญิง รัชฎา แดงปุ่น และ พ.อ.หญิง สรัญญา กิจสำนอง ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ตลอดจนตรวจสอบเอกสารวิจัย ปรับปรุงแก้ไขจนเอกสารวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่จากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น เจ้าของกิจการในจังหวัดขอนแก่น และ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลสำคัญและตอบแบบสัมภาษณ์

ขอกราบขอบพระคุณ นางสาวดารณี ลิขิตวรศักดิ์ รองปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ได้กรุณาสับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการรับฟังการแถลงเอกสารวิจัย โดยได้เสนอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย เพื่อให้ผู้วิจัยนำความคิดเห็นหรือข้อมูลเหล่านั้นไปพิจารณาปรับปรุงเอกสารวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่คอยส่งเสริมและสนับสนุนแก่ผู้วิจัย มาโดย ตลอด ประโยชน์ใดที่พึงมีจากการศึกษาครั้งนี้ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

(นายสุพจน์ วงศ์พรหมท้าว)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
คำนำ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
คำจำกัดความ	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12	11
สภาพทั่วไปของพื้นที่อำเภอเมืองขอนแก่น	15
แนวคิดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	24
แนวทางการพัฒนา ปรับปรุง การกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
กรอบแนวคิดของการวิจัย	35
สรุป	36
บทที่ 3 บริบทของขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City)	
เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	37
สถานการณ์มิเซซิตีของจังหวัดขอนแก่น	37
ปัญหาและความเป็นมาของปัญหาการพัฒนาขอนแก่นมิเซซิตี	38
ศักยภาพในการเป็นขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City)	
เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	38

สารบัญ (ต่อ)

การวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	40
แนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	46
สรุป	48
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการพัฒนาขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	49
ผลการศึกษาข้อมูล	49
สรุป	57
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	59
สรุป	59
ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	67
รูปภาพการสัมภาษณ์	68
ประวัติย่อผู้วิจัย	70

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4 - 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (เพศ)	49
4 - 2 ข้อมูลส่วนบุคคล (อายุ)	49
4 - 3 ข้อมูลส่วนบุคคล (สถานภาพ)	50
4 - 4 ข้อมูลส่วนบุคคล (การศึกษา)	50
4 - 5 ข้อมูลส่วนบุคคล (อาชีพ)	50
4 - 6 ข้อมูลส่วนบุคคล (รายได้ต่อเดือน)	50
4 - 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
4 - 8 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการบริการ ต่อการพัฒนาขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	53
4 - 9 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริม อุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น	54
4 - 10 ท่านคิดว่าศึกษาหัวข้อในต่อไปนี้เป็นแนวทางการ พัฒนาขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	54

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดขอนแก่น ดินแดนศูนย์กลางและเมืองหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีศักยภาพ และความพร้อมหลาย ๆ ด้าน เช่น ศูนย์กลางคมนาคมศูนย์กลางหลักทางอุตสาหกรรม ศูนย์กลางบริการธุรกิจ และการเงิน ศูนย์กลางบริหารราชการและการศึกษาประกอบกับเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์จุดบรรจบของแม่น้ำชี แม่น้ำพอง มีที่ราบทุ่งกว้างใหญ่และหนองบึงทะเลสาบธรรมชาติมากแห่งจึงเป็นที่ตั้ง ถิ่นฐานของชุมชนมาหลายยุคหลายสมัยต่อเนื่องมาจนปัจจุบันให้จังหวัดขอนแก่นเป็นดินแดนมรดกทางวัฒนธรรมมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี โบราณสถาน โบราณวัตถุมากมาย และมีกิจกรรมการผลิตจากภูมิปัญญาพื้นบ้านหลากหลายรูปแบบแต่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (จารุวรรณ อุชาติ - นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

ประชากรในจังหวัดขอนแก่น ทั้งสิ้นจำนวน 1,805,895 คน แบ่งการปกครองเป็น 26 อำเภอ จังหวัดขอนแก่นเคยอยู่ในเขตการปกครองของอาณาจักรล้านช้าง เวียงจันทน์ จำปาศักดิ์ มีการอพยพของประชาชนชาวลาวเข้ามาอาศัย โดยเกิดขึ้นในสมัยธนบุรีและต้นสมัยรัตนโกสินทร์เป็นประชากรดั้งเดิมของจังหวัดขอนแก่น นอกจากนั้นแล้ว ในเขตเมืองยังมีชาวไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งถือเป็นชุมชนใหญ่และมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก รวมถึงชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม และชาวต่างชาติอื่น ๆ ซึ่งย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดขอนแก่น จึงทำให้มีประชากรเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการให้บริการที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว การเดินทางหลากหลายรูปแบบ และยังเป็นจังหวัดที่รองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันข้อมูล (ณ ปี พ.ศ. 2561 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

จังหวัดขอนแก่น จังหวัดที่เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ย้อนกลับไปร้อยกว่าล้านปีมาแล้วพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นที่อยู่ของไดโนเสาร์มาก่อน สันนิษฐานจากที่มีการพบรอยเท้าของฟอสซิลไดโนเสาร์ ถ้ายังคงเป็นถิ่นฐานของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ดังปรากฏหลักฐานจากการขุดค้นพบเครื่องมือเครื่องใช้สำริดและโลหะที่แหล่งโบราณคดีโนนนกทาอำเภอกุเวียง ต่อมาในสมัยประวัติศาสตร์ จังหวัดขอนแก่นได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมแบบทวารวดี จากภาคกลางเข้ามาสู่อีสาน ตามด้วยอิทธิพลเขมรที่เข้ามาส่งผลให้ศาสนาฮินดูได้เผยแพร่ตาม เข้ามาด้วย ดังที่ปรากฏให้เห็นตามศิลปกรรมการสร้าง

ปราสาทเป็ยน้อยอำเภอเป็ยน้อย และในช่วง ศตวรรษที่ 18 อิทธิพลของเขมรแบบบายที่นับถือพุทธ ศาสนานิกายมหายานได้เข้ามาแทนที่ ตัวอย่างสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นในสมัยนั้น เช่น กู่ประภาชัย อำเภอ น้ำพอง จากนั้นเราพุทธศตวรรษที่ 19 วัฒนธรรมล้านช้างและล้านนาได้เข้ามามีบทบาทในพื้นที่แถบนี้แทน วัฒนธรรมดั้งเดิม กลายเป็นวัฒนธรรมผสมผสานที่แพร่หลายไปทั่วดินแดนอีสาน เรียกว่า ศิลปะแบบ ล้านช้างสถาปัตยกรรมที่สำคัญและเห็นเด่นชัด คือ พระธาตุขามแก่น อำเภอ น้ำพอง ซึ่งกลายเป็นพระ ธาตุคู่บ้านคู่เมืองของขอนแก่นในเวลาต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีการย้ายที่ตั้งเมือง ขอนแก่นอยู่หลายครั้ง ส่วนใหญ่ย้ายพระเจ้ายงอำเภอรอบนอกหรือจังหวัดที่ใกล้เคียงกับขอนแก่น ในปัจจุบันจนในสมัยรัชกาลที่ 5 ช่วงปี พ.ศ. 2440 ได้มีการย้ายเมืองขอนแก่นมาอยู่ที่บ้านเมืองเก่า โดยตั้ง ศาลากลางขึ้นที่ริมบึงเมืองเก่าทางด้านเหนือและพัฒนาขยายขนาดเมืองออกไปเรื่อยๆจนเป็น จังหวัดขอนแก่นอย่างเช่นในปัจจุบัน ปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ประมาณ 10,886 ตาราง กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศ มีสภาพพื้นที่ทั้งหมดลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออกและทิศ ใต้ แบ่งออกเป็น 26 อำเภอได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภออุบลรัตน์ อำเภอเขาสวนกวาง อำเภอ น้ำพอง อำเภอกระนวน อำเภอซำสูง อำเภอบ้านแฮด อำเภอบ้านไผ่ อำเภอเป็ยน้อย อำเภอหนอง สองห้อง อำเภอพล อำเภอโนนศิลา อำเภอชนบท อำเภอเวียงใหญ่ อำเภอเวียงน้อย อำเภอโคกโพธิ์ไชย อำเภอมีชัย อำเภอพระยืน อำเภอบ้านฝาง อำเภอหนองเรืออำเภอภูเวียง อำเภอหนองนาคำ อำเภอเวียงเก่า อำเภอสีชมพู อำเภอภูผาม่าน และอำเภอชุมแพ (ททท.สำนักงานขอนแก่น, 2562) การท่องเที่ยวเป็นสาขาหนึ่งของภาคบริการที่สร้างรายได้ให้ประเทศเป็นอย่างมาก รายได้จากการ ท่องเที่ยวคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 65 ต่อปีของมูลค่าผลิตภัณฑ์ มวลรวมของประเทศโดยที่ อุตสาหกรรม MICE เป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ สามารถ นำนักท่องเที่ยวคุณภาพเข้าสู่ประเทศ รายได้จากอุตสาหกรรม MICE คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 10.7 ต่อปีของรายได้จากการท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการวางรากฐานที่ดีในการพัฒนาอุตสาหกรรม MICE ของประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและ นิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ สสปน. จึงได้ร่วมกับภาคเอกชนวางแผน และกำหนดทิศทางการดำเนินงานโดยการนำเข้างานการ แสดงสินค้าต่างประเทศ และเชิญชวนกลุ่มลูกค้า MICE ให้เข้ามาในประเทศไทย โดยสนับสนุนให้กลุ่ม จังหวัดที่มีความพร้อมในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยว MICE ได้อย่างมีมาตรฐาน คือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ภูเก็ต พัทยา ขอนแก่น ตามลำดับ

ไมซ์ (MICE) ย่อมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า (Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions หรือบางครั้ง C หมายถึง (Conferencing และ E หมายถึง Events) หมายถึงธุรกิจที่ เกี่ยวข้องกับการจัดประชุมบริษัทข้ามชาติ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การประชุมนานาชาติ และ การจัดนิทรรศการไมซ์ เป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แต่มีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยว หรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วไปคือมีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางที่เฉพาะเจาะจง ที่เกี่ยวเนื่องกับ

การเดินทางเพื่อร่วมประชุมบริษัทการท่องเที่ยวจากรางวัลที่ได้รับ การเข้าร่วมงานประชุมนานาชาติ หรือการเข้าร่วมงานการแสดงสินค้าหรือนิทรรศการนานาชาติโดยที่กลุ่มนี้เป็นนักท่องเที่ยวทั้ง ภายในประเทศและต่างประเทศที่มีคุณภาพ (Quality Visitors) มีระดับการใช้จ่ายสูงกว่า นักท่องเที่ยวทั่วไป 3 – 4 เท่า

ปัจจุบันในประเทศเทศมีศูนย์กลางการจัดการท่องเที่ยว MICE ที่ร่วมมือกันกับสำนักงาน ส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์กรมหาชน) หรือ สสปน.อยู่ 4 เมือง คือเมืองเชียงใหม่ เมืองภูเก็ต เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้ง 4 เมืองนี้ต่างก็เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวอันดับ ตันๆ มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยว ประชุม สัมมนา และ จัดนิทรรศการเป็นอย่างดี จึงถูก ยกย่องเป็น “ MICE CITY ” ของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ “ World Class of Convention and Exhibition ” และ “ MICE Destination of Asia ” จากการสนับสนุนจากภาครัฐบาล (มาโนชพรหมปัญญา, 2553) หลังจากนั้นสำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์กรมหาชน) หรือ สสปน. จึงได้เปิดตัว MICE เมืองแห่งการประชุมสัมมนาในภูมิภาคอีสานขึ้น จังหวัดขอนแก่นในฐานะ MICE CITY ที่ 5 ของประเทศไทยที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเมืองที่มีความพร้อมในการจัดประชุมสัมมนา ที่ดีที่สุดในเมืองไทยโดยดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือใน 4 มิติ ประกอบด้วย 1. การร่วม กำหนดแผนงานเพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้เกิดการจัดงาน MICE ในจังหวัดขอนแก่นทั้งใน ประเทศและนานาชาติ 2. การถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้าน MICE ให้แก่หน่วยงานทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง 3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ในการพิจารณาการวางผัง เมือง การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางคมนาคมขนส่งของจังหวัดขอนแก่น และ 4. การพัฒนา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม MICE เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน

จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพในการศูนย์กลางทางการค้าและการศึกษาในภาคอีสานของ ประเทศไทย แลเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อสัมผัสวัฒนธรรม และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่ชื่อดังพร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางการ ปฏิบัติงานตาม “ แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจ ” และเชื่อมต่อประเทศไทย พม่า เวียดนามเข้า ด้วยกัน เป็นเมืองศูนย์กลางการค้าและการขนส่ง และเป็นประตูสู่ภูมิภาคอินโดจีนและประเทศจีน ตอนใต้ ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ขอนแก่นได้พัฒนาเป็นเมือง MICE ที่สำคัญแห่งหนึ่งของ ประเทศไทย ขอนแก่นยังมีศักยภาพในการรองรับ ผู้ที่เดินทางมาร่วมอีเวนต์ทางธุรกิจจำนวนมาก ตั้งแต่สนามบินนานาชาติขอนแก่นไปจนถึงศูนย์การประชุมของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่รังพร้อมไป ด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่เปี่ยมไปด้วยคุณภาพ ปรับแต่งได้ตามความต้องการ และให้ความคุณค่า แก่ผู้จัดงาน นอกจากนี้โรงแรมระดับ 4 และ 5 ดาวส่วนใหญ่ของจังหวัดก็เป็นอีกทางเลือกที่คุ้มค่า แม้ว่าจังหวัดขอนแก่นจะมีศักยภาพและมีความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางของการจัดประชุมสัมมนา และการจัดนิทรรศการ/การแสดงสินค้าของภูมิภาค แต่ยังคงมีปัญหาหลักที่สำคัญที่ต้องการการพัฒนา

และปรับปรุง คือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีจำนวนน้อยและขาดจุดเด่นรวมไปถึงปัญหาการร่วมมือกันของภาครัฐและเอกชน ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่นดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเชิงโครงสร้างขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนารอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาเอกสารงานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยเริ่มจากการ ศึกษาบริบทเชิงพื้นที่ในจังหวัดขอนแก่น ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาจากเอกสารงานวิจัย บทความ และแนวศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รวมจำนวน 24 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 – พฤษภาคม พ.ศ. 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีการดำเนินการดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลจะถูกรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ เช่น แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด วิทยาลัย ป้องกันราชอาณาจักร ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580), แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564), ยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564) และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ข้อมูลถูกรวบรวมด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่

2. การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาวิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Content Analysis และทำการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

3. การนำเสนอข้อมูลการพัฒนาโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) และการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การวิจัยเรื่องการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตีเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนและวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประเภทของงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษามี 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 นักศึกษาหลักสูตรการท่องเที่ยวและโรงแรมปี 1 ถึงปี 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กลุ่มที่ 2 บุคลากรภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ หอการค้าจังหวัดขอนแก่น สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น สภาอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น ชมรมมัคคุเทศก์จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มที่ 3 หน่วยงานรัฐบาลในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดขอนแก่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานขอนแก่น (ททท.) องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดขอนแก่น เทศบาลนครขอนแก่น

กลุ่มที่ 4 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอเมืองขอนแก่น ได้แก่ โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และรถโดยสารเดินทาง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 นักศึกษาหลักสูตรการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 300 คน เนื่องจากเป็นส่วนที่มีความสำคัญและศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว การบริการ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

2.2.2 บุคลากรภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 5 คน เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ผลักดันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

2.2.3 หน่วยงานรัฐบาลในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 5 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานขอนแก่น (ททท.) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เทศบาลนครขอนแก่น และตำรวจท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นหน่วยงานภาครัฐที่วางกรอบนโยบาย มีการจัดสรรงบประมาณในการที่จะพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว

2.2.4 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 20 คน ประกอบด้วย โรงแรมที่พัก จำนวน 5 คน ร้านอาหาร จำนวน 5 คน ร้านขายของที่ระลึก จำนวน 5 คน และรถโดยสารเดินทาง จำนวน 5 คน เนื่องจากเป็นผู้ให้บริการ อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง ทักสนศึกษาหรือการให้บริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องแก่นักท่องเที่ยวซึ่งในจำนวน 50 คนนี้ ผู้วิจัย ได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ที่มีข้อจำกัดของผู้ให้บริการที่มีจำนวนจำกัด อย่างเช่น ร้านขายของหรือ ร้านขายของที่ระลึกจะต้องมีของขายจำนวนมากเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 รูปแบบ ดังนี้

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีคำถามชนิดปลายปิด โดยจะแจกแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาหลักสูตรการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 300 คน ซึ่งแบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีลักษณะเป็นคำถาม ให้เลือกตอบประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการพัฒนาขอนแก่นโมซ์ซิตีเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม การให้คะแนนแต่ละข้อของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่ากำหนด 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4
เฉยๆ	ให้คะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1

3.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) โดยจะมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ทั้งหมดจำนวน 10 คน ได้แก่

3.2.1 อาจารย์หลักสูตรการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 1 คน

3.2.2 บุคลากรภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 3 คน

3.2.3 หน่วยงานรัฐบาลในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 3 คน

3.2.4 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 3 คน โดยแบบ

สัมภาษณ์จะเป็นการถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาขอนแก่นโมเดิร์นซิตี้เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน ประกอบไปด้วย นักศึกษาหลักสูตรการท่องเที่ยวและโรงแรมปี 1 ถึงปี 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ที่มีผู้จัดทำและรวบรวมไว้จากหน่วยงานต่างๆ เช่น หนังสือวารสาร ผลงานวิจัยและสื่อสิ่งพิมพ์

5. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ(ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ) ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามสร้างขึ้นจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษา หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขในแต่ละข้อของแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมคำถามในการวิจัยครั้งต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ สถิติและส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage)

P แทน ค่าร้อยละ

F แทน ความถี่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 สรุปการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการเขียนเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่มาจากการสัมภาษณ์และการสังเกต นำข้อมูลจำแนก จัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ และสรุปผล โดยอาศัยความสอดคล้องและความเป็นเหตุเป็นผล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City) สามารถนำผลการศึกษาเชิงโครงสร้างไปใช้เป็นแนวทางการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่นทราบปัญหาอุปสรรค สามารถนำผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคไปใช้ในการวางแผนขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
3. เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการศึกษา ได้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

คำจำกัดความ

MICE	หมายถึง	<p>กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเพื่อเข้าร่วมประชุมสัมมนา แสดงนิทรรศการ หรือแสดงสินค้านานาชาติ รวมถึงการท่องเที่ยว เพื่อเป็นรางวัลอีกทั้งจัดให้ MICE เป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม 4 ประเภท จำแนกได้ดังนี้</p>
Meeting (M: การประชุม)	หมายถึง	<p>การประชุมของกลุ่มบุคคลหรือองค์กรหนึ่งเพื่อทำกิจกรรมเฉพาะ โดยจัดเป็นเฉพาะกิจ และมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เช่นการประชุม ประจำปีการประชุมคณะกรรมการ เป็นต้น โดยจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ Association Meeting หมายถึง การประชุมการ แลกเปลี่ยนข้อมูลของบุคคลในสาขาอาชีพเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ระยะเวลาในการจัดประชุมประมาณ 4-5 วัน ใช้เวลาเตรียมงาน อย่างน้อย 1 ปี โดยหมายถึง Conference คือการที่ผู้เข้าร่วม ประชุมจะปรึกษาหารือกันเพื่อหาข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาและ Congress คือการประชุมที่มีหัวข้อการประชุมมาจากการสนับสนุน ของสมาชิก หรือองค์กรนั้นส่วนใหญ่มีการวางแผนล่วงหน้า 1 ปีขึ้นไป มีขนาดใหญ่กว่า Congress สำหรับ Symposium หมายถึง การประชุมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางโดยการเสนอผลงานจาก ผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อนั้นๆ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาให้เห็น Corporate Meeting หมายถึง คือการประชุมของกลุ่มบุคคลที่มา จากองค์กรหรือบริษัทเดียวกันหรือเครือเดียวกัน ซึ่งมาจากหลายๆ ประเทศทั่วโลกที่มาจาก หลายๆ ประเทศทั่วโลก ใช้เวลาเตรียม งานอย่างน้อย 1 ปี และมีขนาดการประชุมเล็กกว่า Association Meeting หรือการประชุมของกลุ่มบุคคลหรือผู้แทนจากหน่วยงาน ราชการ ซึ่งอาจมาจากๆ ประเทศทั่วโลกก็ได้ Government Meeting หมายถึง การประชุมของกลุ่มบุคคล หรือ ผู้แทนจาก หน่วยงานราชการและเป็นการจัดโดยหน่วยราชการ</p>

Incentive Travel (I: การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล)

หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่เกิดจากการนำเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลแก่พนักงานหรือบุคคลที่สามารถปฏิบัติงานตามได้ตามเป้าหมายของบริษัททางไว้ โดยบริษัทหรือองค์กรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด จำแนกได้ 2 ลักษณะคือ ประเภทกลุ่ม (Group Incentive Travel) ซึ่งจัดนำเที่ยวแก่พนักงานเป็นกลุ่มและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปเนื่องจากประหยัดค่าใช้จ่ายให้บริการแก่คนกลุ่มใหญ่ ประเภทบุคคล (Individual Incentive Travel) สำหรับประเภทบุคคลนักท่องเที่ยวมีสิทธิเลือกสถานที่ท่องเที่ยวได้แต่ส่วนใหญ่กำหนดให้เป็นการท่องเที่ยวในประเทศ

Convention (C: การประชุมหรือการสัมมนา)

หมายถึง มีลักษณะคล้ายกับ Meeting แต่จะแตกต่างกันที่จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม (ขนาดการประชุม) ซึ่งจะมีมากกว่าตั้งแต่หลายร้อยคนจนไปถึงหมื่นคนและใช้เวลาในการเตรียมงานไม่ต่ำกว่า 2 ปีส่วนใหญ่เป็นการประชุมระดับประเทศภูมิภาคจนถึงระดับนานาชาติมักเป็นการจัดโดยสมาคมหรือองค์กรระดับนานาชาติหรือระดับรัฐบาล

Exhibition (E: การจัดนิทรรศการหรืองานแสดงสินค้า)

หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเพื่อแสดง / ขายสินค้าหรือบริการให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยภายในงานอาจเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมได้จำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การจัดนิทรรศการหรืองานแสดงสินค้าสำหรับผู้ประกอบการ (Trade Show)
2. การจัดนิทรรศการหรืองานแสดงสินค้าสำหรับผู้บริโภค (Consumer Show)
3. การจัดนิทรรศการหรืองานแสดงสินค้าสำหรับผู้ประกอบการและผู้บริโภค (Trade and Consumer Show) (วุฒิชชาติ สุนทรสมัยและคณะ, 2552)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่อง “การพัฒนาขอนแก่นโมเดลที่ดีเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” ได้ทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบและแนวทางสำหรับการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12
2. สภาพทั่วไปของพื้นที่อำเภอเมืองขอนแก่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
4. แนวทางการพัฒนา ปรับปรุง การกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดของการวิจัย
7. สรุป

ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของ แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้ เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และ ระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน ยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลาง สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ที่ชัดเจนขึ้น ช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้อง

ปรับตัว ขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม ให้เป็นปัจจัยหลัก ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำแรงงาน ส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาด คุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้าง ประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน จำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงตั้งแต่ปี 2558 และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ภายในสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ร่อยหรอเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นทั้งต้นทุนในเชิง เศรษฐกิจและผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังด้อย ประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง จึงส่งผลให้การผลักดันขับเคลื่อน การพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่ บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลัง ท่ามกลางปัญหาท้าทายหลากหลายที่เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาว ดังกล่าวก็เป็นที่ ตระหนัก ร่วมกันในทุกภาคส่วนว่าการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วมีความ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในระยะยาวได้นั้น ประเทศต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน ได้แก่ การ เพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งต้อง ดำเนินการควบคู่กับการเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงานกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานและกลุ่มที่อยู่ใน ตลาดแรงงานในปัจจุบันให้สอดคล้องกับสาขาการผลิตและบริการเป้าหมาย และการเปลี่ยนแปลง ด้าน เทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัยที่สามารถบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา ทุนมนุษย์จาก การยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะและยกระดับคุณภาพ บริการสาธารณสุขให้ทั่วถึง ในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งต้องส่งเสริมบทบาทสถาบันทางสังคมในการกล่อม เกลาสร้างคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนั้น ในช่วงเวลาต่อจากนี้ การพัฒนาต้องมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่และเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของเมืองต่างๆ ให้สูงขึ้น ภายใต้การใช้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะการใช้ที่ดิน การจัดระเบียบผังเมืองและความ ปลอดภัยตามเกณฑ์เมืองน่าอยู่ที่เหมาะสมเพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ และสังคมให้ทั่วถึงและ เป็นการสร้างฐานเศรษฐกิจและรายได้จากพื้นที่เศรษฐกิจใหม่มากขึ้น ซึ่งจะช่วยลด ความเหลื่อมล้ำ ภายในสังคมไทยลง และในขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันจากการ พัฒนา เมืองให้น่าอยู่ เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ทั้งตอนในและตามแนวจุดชายแดนหลักนอกจากนั้น 5 ปีต่อจาก นี้ไปนับว่าเป็นช่วงจังหวะเวลาสำคัญที่ประเทศไทยยังจะต้องผลักดัน ให้การค้าการลงทุนระหว่าง ประเทศขยายตัวต่อเนื่องและเป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนาที่สำคัญควบคู่ไปกับ การส่งเสริมลงทุนและ เศรษฐกิจภายในประเทศ โดยยังมีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจและการค้าและ การลงทุนและ

การร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อการพัฒนาให้ขยายวงกว้างขึ้นทั้งในรูปของความตกลงทวิภาคี กรอบพหุภาคีต่างๆ ควบคู่กับการผลักดันให้ความเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคและภูมิภาคมีความสมบูรณ์มากขึ้น รวมทั้งการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกในการส่งเสริมการลงทุนของไทยในภูมิภาคกรอบแนวทางการร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับดังกล่าวจะเป็นประตูแห่งโอกาสของประเทศไทยในการใช้จุดเด่นในเรื่องที่ตั้งเชิงภูมิศาสตร์ให้เกิดผลเต็มที่และสามารถจะพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการค้าที่สำคัญ แห่งหนึ่งของภูมิภาค ดังนั้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงให้ความสำคัญกับการผลักดันให้ความเชื่อมโยง ด้านกฎระเบียบและในเชิงสถาบันระหว่างประเทศมีความคืบหน้าและชัดเจนในระดับปฏิบัติการและในแต่ละจุดเชื่อมโยงระหว่างประเทศควบคู่กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพที่ต้องเชื่อมโยงเครือข่ายภายในประเทศและต่อเชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้าน ในขณะเดียวกันก็ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อให้ประเทศไทย เป็นประตู ไปสู่ภาคตะวันตกและตะวันออกของภูมิภาคเอเชีย แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการต่อยอดจากความเชื่อมโยงเชิงกายภาพสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนตามแนวระเบียง เศรษฐกิจ ต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการกระจายความเจริญใน การพัฒนาชุมชน จังหวัดและเมืองตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ รวมถึงพื้นที่เชื่อมโยงอื่นภายในประเทศ และนับว่าเป็นช่วงเวลา ที่ ประเทศไทยจะต้องดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทย ไปลงทุนในต่างประเทศอย่างจริงจังเพื่อสร้างผลตอบแทนจากทุน และศักยภาพทางธุรกิจ รวมทั้ง เป็นการส่งเสริมการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม และในอาเซียน ความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะเป็นแนวทางการพัฒนาสำคัญสำหรับประเทศไทยในช่วงต่อจากนี้ไป เป็นความร่วมมือ ทางการค้าและการลงทุนทางเศรษฐกิจความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทางสังคมสิ่งแวดล้อม และความ ร่วมมือด้านความมั่นคงในมิติต่างๆ ในทุกกรอบความร่วมมือทั้งระดับอนุภูมิภาค และระดับโลกทั้งการผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากกรอบความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคีที่มีอยู่แล้ว ในปัจจุบันและการทำข้อตกลงใหม่ๆ ในระยะต่อไปภายใต้แนวคิดการค้าเสรีและการยกระดับขีด ความสามารถ ในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือ ของอาเซียนกับหุ้นส่วน การพัฒนานอกอาเซียน ทั้งนี้โดยส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในทุกด้านให้เป็นบทบาทที่สร้างสรรค์ของประเทศไทย และการสนับสนุนการแก้ปัญหาความยากจนและ ลดความเหลื่อมล้ำใน อนุภูมิภาคและในภูมิภาคการขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้กรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการนำกฎเกณฑ์ ระเบียบ ปฏิบัติและ มาตรฐานสากลทั้งในด้านคุณภาพสินค้าและบริการ สิทธิแรงงาน ความเป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม ความ มั่นคง ความโปร่งใส และอื่นๆ มาเป็นแนวปฏิบัติและบังคับใช้สำหรับประเทศไทย ดังนั้น ภายใต้ ข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานสำหรับการพัฒนาประเทศไทยในทุกด้านดังกล่าว ท่ามกลาง แนวโน้มโลกที่

มีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และประเทศต่างๆ กำลังเร่งพัฒนานวัตกรรม และนำมาใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตและเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตเพื่อเป็นอาวุธสำคัญในการต่อสู้ในสนามแข่งขันของโลกและการใช้ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย ที่จะต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางยุทธศาสตร์ทุกด้าน ได้แก่ การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ให้เป็น ระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทุนมนุษย์ และการปฏิรูปให้การบริหารจัดการ มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีความรับผิดชอบโดยเฉพะอย่างยิ่ง การปรับปรุงด้านกฎระเบียบและระบบ การบริหารราชการแผ่นดิน โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจทั้งในเรื่องกระบวนการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์ และบริการใหม่ๆ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี รูปแบบการดำเนินธุรกิจ และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทั้งที่เป็นการ เปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคนและการพัฒนาต่อยอด รวมถึงการใช้นวัตกรรมสำหรับ การพัฒนาสินค้าและบริการทั้งในระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูงซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของ ประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น การพัฒนาในช่วง 5 ปีต่อจากนี้ไปจะเป็นช่วงที่มุ่งเน้นการพัฒนาบนฐานภูมิปัญญา ที่เกิดจากการใช้ความรู้และทักษะ การใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาและการพัฒนานวัตกรรมนำมาใช้ในทุกด้านของการพัฒนา การพัฒนามีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับกรอบเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน ขยายและสร้างฐานรายได้ใหม่ที่ครอบคลุมทั่วถึงมากขึ้นควบคู่ไปกับการต่อยอดฐานรายได้ เดิม สังคมไทยมีคุณภาพและมีความเป็นธรรมโดยมีที่ยืนสำหรับทุกคนในสังคมและไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และ เป็นการพัฒนาที่เกิดจากการผนึกกำลังในการผลักดันขับเคลื่อนร่วมกันของทุกภาคส่วน (Thailand 4.0) ทั้งนี้เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้แนวคิดและแนวทางดังกล่าวข้างต้นเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าหมายในช่วงระยะเวลาต่างๆ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลไกการบริหารราชการแผ่นดินสำคัญๆ การปรับเปลี่ยนกฎหมายและกฎระเบียบในหลายด้าน รวมถึงการปรับการบริหาร จัดการให้มีธรรมาภิบาลในทุกระดับตลอดคอร์รับชัน และปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนไทยในทุกภาคส่วนให้มีค่านิยมที่ต้งงามมีวินัยมีความรับผิดชอบ และมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโดยยึด หลักการรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และด้วยสภาพปัญหาที่เรื้อรังและเชื่อมโยงกันซับซ้อนในขณะที่มี การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกประเทศที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศไทยมากขึ้น การพัฒนาเชิงรุกเพื่อ เสริมจุดแข็งและการแก้ปัญหาจุดอ่อนดังกล่าวให้สัมฤทธิ์ผลได้อย่างจริงจังนั้นต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่สำหรับประเทศไทยที่มีแผนแม่บทการพัฒนาระยะยาวเป็นกรอบแนวทางที่จะกำกับทิศทาง ดังนั้น ภาคส่วนต่างๆ ในสังคมไทยจึงมีความตระหนักร่วมกันว่าประเทศไทยจำเป็นต้องมีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้ เป็นแผนแม่บทที่กำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศในระยะยาว 20 ปี (พ.ศ.2560-

2579) โดยวางแผน ทางการพัฒนาหลักที่ต้องดำเนินการภายใต้ทุกรัฐบาลอย่างต่อเนื่องเพื่อจะบรรลุเป้าหมายอนาคตของประเทศที่วางไว้ โดยที่แผนแม่บทการพัฒนาในระยะยาวจะเป็นกรอบที่ช่วยกำกับให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศใน มิติต่าง ๆ มีบูรณาการกัน แผนพัฒนาและแผนเฉพาะด้านในระดับต่างๆ มีความเชื่อมโยงเป็นลำดับที่เหมาะสม และสอดคล้องกันภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และการกำหนดเป้าหมายในระยะยาวที่ชัดเจนส่งผลให้ต้องมีความ ต่อเนื่องในการแก้ปัญหาความยากจนและการพัฒนาพื้นฐานให้แข็งแกร่ง รวมทั้งต้องมีปรับระบบการติดตามและ ประเมินผลให้สามารถกำกับให้เกิดความเชื่อมโยงจากระดับยุทธศาสตร์สู่การจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงาน ในระดับปฏิบัติที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่เป็นผลผลิต ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ในที่สุด การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฉบับที่ 12 จึงเป็น 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) สู่การปฏิบัติ โดยที่ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศไทย ให้มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน โดยได้กำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยในระยะ 20 ปีพร้อมทั้งประเด็น ยุทธศาสตร์และแนวทางหลักที่จะขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายระยะยาวของประเทศที่ได้กำหนดไว้ โดยมี แผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ เป็นเครื่องมือหรือกลไก สำคัญที่สุดที่ถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) สู่การปฏิบัติในลำดับแรกที่จะขับเคลื่อนไปสู่การบรรลุเป้าหมายในระยะยาวได้ในที่สุด โดยมีกลไกตามลำดับต่างๆ และกลไกเสริมอื่นๆ ในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย ทั้งนี้แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ได้กำหนดเป้าหมายที่จะต้องบรรลุใน 5 ปีแรกอย่างชัดเจนทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุในระยะ 5 ปีนั้นได้พิจารณาและวิเคราะห์การต่อยอด ให้เกิดผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินการต่อไปอีกใน 3 แผนจบจนถึงแผนพัฒนาฉบับที่ 15 ในช่วงปี พ.ศ. 2575-2579 ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของยุทธศาสตร์ชาติการพัฒนาจะบรรลุเป้าหมายอนาคตประเทศไทย เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี 2579 ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายการพัฒนาในแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ทั้งในระดับภาพรวมและรายสาขาของการพัฒนาจึงเป็นรายละเอียดและองค์ประกอบของ เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีในทุกด้าน โดยที่แผนพัฒนา ฉบับต่อๆ ไปก็จะกำหนดเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนามารับช่วงเมื่อผ่าน 5 ปีแรกของช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ผ่านไป

สภาพทั่วไปของพื้นที่อำเภอเมืองขอนแก่น

1. ประวัติความเป็นมาของเมืองขอนแก่น

จังหวัดขอนแก่น จังหวัดที่เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ย้อนกลับไปร้อยกว่าล้านปีมาแล้วพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นที่อยู่ของไดโนเสาร์มาก่อน สันนิษฐานจากที่มีการพบรอยเท้าของฟอสซิลไดโนเสาร์ ถ้ายังคงเป็นถิ่นฐานของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ดังปรากฏหลักฐานจาก

การขุดค้นพบเครื่องมือเครื่องใช้สำริดและโลหะที่แหล่งโบราณคดีโนนนกทา อำเภอภูเวียง ต่อมาในสมัยประวัติศาสตร์ จังหวัดขอนแก่นได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมแบบทวารวดี จากภาคกลางเข้ามาสู่อีสาน ตามด้วยอิทธิพลเขมรที่เข้ามาส่งผลให้ศาสนาฮินดูได้เผยแพร่ตามเข้ามาด้วยดังที่ปรากฏให้เห็นตามศิลปกรรมการสร้างปราสาทเพ็ญน้อย อำเภอเพ็ญน้อย และในช่วงศตวรรษที่ 18 อิทธิพลของเขมรแบบบายที่นับถือพุทธศาสนานิกายมหายานได้เข้ามาแทนที่ ตัวอย่างสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นในสมัยนั้น เช่น กู่ประภาชัย อำเภอน้ำพอง จากนั้นเราพุทธศตวรรษที่ 19 วัฒนธรรมล้านช้างและล้านนาได้เข้ามามีบทบาทในพื้นที่แถบนี้แทนวัฒนธรรมดั้งเดิม กลายเป็นวัฒนธรรมผสมผสานที่แพร่หลายไปทั่วดินแดนอีสาน เรียกว่า ศิลปะแบบล้านช้างสถาปัตยกรรมที่สำคัญและเห็นเด่นชัด คือ พระธาตุขามแก่น อำเภอน้ำพอง ซึ่งกลายเป็นพระธาตุคู่บ้านคู่เมืองของขอนแก่น ในเวลาต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีการย้ายที่ตั้งเมืองขอนแก่นอยู่หลายครั้ง ส่วนใหญ่ย้ายพระเจ้ายงอำเภอรอบนอกหรือจังหวัดที่ใกล้เคียงกับขอนแก่น ในปัจจุบันจนในสมัยรัชกาลที่ 5 ช่วงปี พ.ศ. 2440 ได้มีการย้ายเมืองขอนแก่นมาอยู่ที่บ้านเมืองเก่า โดยตั้งศาลากลางขึ้นที่ริมบึงเมืองเก่าทางด้านเหนือและพัฒนาขยายขนาดเมืองออกไปเรื่อยๆจนเป็นจังหวัดขอนแก่นอย่างเช่นในปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ประมาณ 10,886 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศ มีสภาพพื้นที่ทั้งหมดลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออกและทิศใต้ แบ่งออกเป็น 26 อำเภอได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภออุบลรัตน์ อำเภอเขาสวนกวาง อำเภอน้ำพอง อำเภอกระนวน อำเภอซำสูง อำเภอบ้านแฮด อำเภอบ้านไผ่ อำเภอเพ็ญน้อย อำเภอหนองสองห้อง อำเภอพล อำเภอโนนศิลา อำเภอชนบท อำเภอแวงใหญ่ อำเภอแวงน้อย อำเภอโคกโพธิ์ไชย อำเภอมีชัย อำเภอพระยืน อำเภอบ้านฝาง อำเภอหนองเรือ อำเภอภูเวียง อำเภอหนองนาคำ อำเภอเวียงเก่า อำเภอสีชมพู อำเภอภูผาม่าน และอำเภอชุมแพ (ททท.สำนักงานขอนแก่น, 2562)

2. สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

2.1 กู่ประภาชัย หรือ กู่บ้านนาคำน้อย

ตั้งอยู่ที่บ้านนาคำน้อย ตำบลบัวใหญ่ การเดินทาง ไปทางเดียวกับพระธาตุขามแก่น ตรงไปก่อนถึงสะพานข้ามคลองส่งน้ำจากลำน้ำพอง เลี้ยวซ้ายตามถนนเลียบบคลองส่งน้ำแล้วเลี้ยวขวาข้ามสะพานเข้าหมู่บ้าน นาคำน้อย กู่จะอยู่ภายในวัดกู่บ้านนาคำน้อย หรือจะขับรถข้ามสะพานข้ามคลองส่งน้ำ ตรงไปตามถนนลาดยาง ประมาณ 6 กิโลเมตร ก็จะมีป้ายบอกทางให้เลี้ยวซ้ายผ่านหมู่บ้านไปประมาณ 1 กิโลเมตร ก็จะถึงกู่ประภาชัย กู่ประภาชัย คือกลุ่มโบราณสถานที่มีลักษณะแผนผังอย่างเดียวกันกับโบราณสถาน พบหลักฐานแสดงอโรคยาศาลหรือสถานพยาบาลที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 แห่งอาณาจักรเขมรโบราณโปรดฯให้สร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 18 (พ.ศ. 1720-1780) คือประกอบด้วยปรางค์ประธานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีมุขยื่นทางด้านหน้า ด้านขวามือเยื้องไปข้างหน้าเป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมที่เรียกว่า บรรณาลัย อาคารทั้งสองล้อมรอบด้วยกำแพงแก้วโดยมีโคปุระหรือ

ซุ้มประตูทางเข้าออกด้านหน้าหรือทางด้านทิศตะวันออกเพียงด้านเดียว นอกกำแพงที่มุมซ้ายมีสระน้ำ 1 สระทั้งหมดสร้างด้วยศิลาแลง โดยมีเสาประดับประตู ทับหลังเป็นหินทราย ปัจจุบันหักพังแต่ได้รับการดูแลรักษาจากทางวัดเป็นอย่างดี ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2478

2.2 เชื้อนอุบลรัตน์

เนื่องจากสร้างข้ามแม่น้ำพองโดยปิดกั้นลำน้ำพองตรงบริเวณช่องเขาที่เป็นแนวต่อระหว่างเทือกเขาภูเก้าและภูพานคำ การก่อสร้างเริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2507 แล้วเสร็จปี พ.ศ. 2509 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญาฯ ได้เสด็จไป ทรงทำพิธีเปิดเชื่อนเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2509 มีประโยชน์ในด้านต่างๆ ทั้งการผลิตกระแสไฟฟ้า การเกษตร การประมง การป้องกันอุทกภัย การคมนาคม ตลอดจนไปจนถึงเป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ภายในบริเวณมีร้านอาหารเรือนพานคำ บ้านพัก สนามกอล์ฟ และสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ เดินชมสวนพรรณไม้ในวรรณคดีสวนประติมากรรมไดโนเสาร์ วังมัจฉา และร้านอาหารตามสั่งภายในบริเวณเชื่อน เปิดทุกวัน เวลา 07.00 – 20.00 น. อีกด้วย นอกจากนี้ ที่ปลายสุดสันเชื่อนยังเป็นประดิษฐานพระพุทธรูปสี่ตถาราชา หรือ หลวงพ่อเจ็ดกษัตริย์

2.3 พระมหาธาตุแก่นนคร(พระธาตุ 9 ชั้น)

ตั้งอยู่ถนนกลางเมือง ภายในวัดหนองแวง (พระอารามหลวง) เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กก่ออิฐถือปูนเรือนยอดทรงเจดีย์ เป็นสถานที่บรรจุพระสารีริกธาตุ และรวบรวมคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา บานประตู หน้าต่าง แต่ละชั้นแกะสลักภาพชาดก ภาพพุทธประวัติ ภาพประจำวัน ภาพแกะสลักรูปพรหม 16 ชั้น ภาพในพิธีการต่าง ๆ ภายในฝาผนังทั้ง 4 ด้าน มีภาพประวัติเมืองขอนแก่น และชั้นที่ 9 เป็นสถานที่ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุกลางบุษบก และเป็นหอชมวิวทัศน์ทัศนัต์ตัวเมืองขอนแก่นที่สวยงามทั้ง 4 ด้าน

2.4 ศาลเจ้าเทพารักษ์หลักเมือง

เป็นสถานที่เคารพสักการะของชาวขอนแก่น ตั้งอยู่หน้าศาลาสุขใจ ถนนเทพารักษ์ หน้าเทศบาลนครขอนแก่น ท่านเจ้าคุณปู่พระราชสารธรรมมุนีและหลวงธรรณัยพิณิจ อดีตผู้ว่าราชการ จังหวัดขอนแก่นได้ริเริ่มสร้างขึ้นโดยนำหลักศิลาจารึกจากโบราณสถานในท้องที่อำเภอชุมแพมาประกอบพิธีทางพุทธศาสนาและตั้งเป็นศาลหลักเมืองเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2499

2.5 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น

ตั้งอยู่ถนนหลังศูนย์ราชการ เป็นที่เก็บและจัดแสดงโบราณวัตถุและศิลปวัตถุอันมีค่าตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยประวัติศาสตร์ มีการจัดแสดงโครงกระดูกมนุษย์ยุคหินใหม่ที่บ้านเชียงและเครื่องมือเครื่องใช้ของผู้คนในยุคนั้น สิ่งที่ควรชมสำหรับพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ คือใบเสมาหินทราย ขนาดใหญ่เป็นงานพุทธศิลป์สมัยทวารวดี จำหลักภาพพุทธประวัติที่งดงามและ

สมบูรณ์มาก พบที่เมืองฟ้าแดดสูงยาง จังหวัดกาฬสินธุ์ นอกจากนั้นยังมีศิลปะวัตถุสมัยขอมหรือลพบุรี ได้แก่ ทัพหลังจากปราสาทหินในภาคอีสาน นอกเหนือจากโบราณวัตถุที่พบในท้องถิ่นแล้ว ที่นี่ยังจัดแสดงศิลปะวัตถุสมัยอื่นไว้ด้วย เช่น สุโขทัย ออยุธยา เป็นต้น และส่วนหนึ่งก็จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้พื้นบ้านไว้ด้วย เหมาะสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และชีวิตความเป็นอยู่ของคนอีสาน เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 09.00 – 16.00 น. ค่าเข้าชมชาวไทย 20 บาท ชาวต่างประเทศ 100 บาท

2.6 บึงแก่นนคร

ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกลางเมืองขอนแก่น เป็นบึงขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ 603 ไร่ นอกจากจะเป็นที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์ "เจ้าเพี้ยเมืองแพน" ผู้ก่อตั้งเมืองขอนแก่นแล้ว ยังเป็นสถานที่ที่ประชาชนนิยมมาพักผ่อน และ ทำกิจกรรมนันทนาการ เพราะมีบรรยากาศสบาย ๆ พื้นที่โดยรอบร่มรื่นด้วยต้นไม้ มีสวนสุขภาพ ประดับ ด้วยประติมากรรมรูปต่าง ๆ ดูเพลินตา

2.7 โสมมุนมังเมืองขอนแก่น

คือหอที่รวบรวมเรื่องราวอันเป็นที่มาของเมืองขอนแก่น เป็นพิพิธภัณฑ์ ที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพ ชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวขอนแก่นตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน จัดตั้งขึ้นเพื่อเชื่อมโยง ให้ชุมชนเกิดความรักและหวง แหนท้องถิ่นของตนเองและเป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลประวัติเมืองขอนแก่น โดยอาศัยผู้เฒ่าผู้แก่และ ชาวขอนแก่นเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยแบ่งพื้นที่จัดนิทรรศการออกเป็น 5 โซน คือ โซนที่ 1 แนะนำเมืองขอนแก่น โซนที่ 2 ประวัติศาสตร์ของเมืองขอนแก่นและวัฒนธรรมโบราณ ที่มีอายุยาวนานมากกว่า 3,000 – 5,000 ปี นับตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ โซนที่ 3 การตั้งเมือง โซนที่ 4 บ้านเมืองและวิถีชีวิตของชาวขอนแก่น โซนที่ 5 ขอนแก่นวันนี้ นำเสนอภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวขอนแก่นในปัจจุบันด้วยการนำเสนอ วัฒนธรรมประเพณีที่ยังคงปฏิบัติสืบทอดกันมา เปิดให้เข้าชมทุกวัน ยกเว้นวันอาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 09.00 – 17.00 น. ค่าเข้าชมผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10 บาท ชาวต่างชาติ 90 บาท

2.8 หอศิลปวัฒนธรรม

ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ทางด้านประตูสี่ฐาน เป็นสถานที่จัดนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปะแขนงต่างๆ และรวบรวมเรื่องราวทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ภูมิศาสตร์กายภาพ โบราณคดีชาติพันธุ์วิทยา สถาปัตยกรรมอีสาน ภูมิปัญญาพื้นบ้าน และอีสานในยุคปัจจุบัน โดยใช้เทคโนโลยี ที่ทันสมัย

2.9 สิมอีสาน

วัดป่าแสงอรุณ ตั้งอยู่ในวัดป่าแสงอรุณ ตำบลพระลับ ห่างจากศาลากลางจังหวัด 3 กิโลเมตร ตามเส้นทางขอนแก่น-กาฬสินธุ์ เป็นอุโบสถหรือสิมอีสานที่มีความวิจิตรงดงาม

ของอาคารและภาพเขียนฝาผนังลายผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้
อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้และอนุรักษ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่น

2.10 สิมและอุโบสถแต้มสีน้ชา วัดไชยศรี

วัดตั้งอยู่บ้านสาวะถี ตำบลสาวะถี เป็นวัดเก่าแก่ตั้งมาตั้งแต่ปี 2508 มีอาคาร
ที่สำคัญคือ สิมหรือโบสถ์แบบพื้นบ้านอีสานที่มีจิตรกรรมฝาผนัง (อุโบสถแต้ม) เรื่องราวทางพุทธศาสนา
วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของคนอีสาน และวรรณกรรมพื้นเมืองเรื่องสังข์สินไช ที่งดงามมาก การ
เดินทาง จากตัวเมืองขอนแก่นไปตามถนนมะลิวัลย์ (ขอนแก่น-บ้านฝาง) กิโลเมตรที่ 14 เข้าเส้นทาง
ชก. 2009 แยกขวาไปบ้านสาวะถี ผ่านบ้านม่วง รวมระยะทางจากตัวเมือง 20 กิโลเมตร

2.11 มหาเจดีย์ศรีไตรโลกธาตุ

ตั้งอยู่ในวัดทุ่งเศรษฐี หมู่ที่ 8 บ้านหนองไฮ ถนนบายพาสขอนแก่น-กาฬสินธุ์
ตำบลพระลับห่างจากตัวเมือง 7 กิโลเมตร เป็นเจดีย์ที่มีความงดงาม แสดงถึงศิลปะร่วมสมัยที่
ผสมผสานกับศิลปะพื้นบ้านอีสานได้อย่างลงตัวและงดงาม สร้างตามคติความเชื่อในเรื่องจุดบรรจบ
ของสามโลก ซึ่งประกอบด้วย โลกสวรรค์ โลกมนุษย์ และโลกบาดาล ไต้มหาเจดีย์ฯ ยังเป็นที่
ประดิษฐานพระพุทธรูปพระองค์ดำที่งดงามมาก และเป็นห้องแสดงปรีชาธรรม ผู้ที่มากกราบไหว้บูชา
มหาเจดีย์ฯ สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับเจดีย์องค์สำคัญสามองค์ของสามโลก คือ เจดีย์จุฬามณีบนสวรรค์
ชั้นดาวดึงส์ นาคเจดีย์ในนาคภิกขุ (บาดาล) มหาเจดีย์ศรีไตรโลกธาตุ (มนุษย์) ผู้ใดได้มาสักการบูชาที่
มหาเจดีย์ฯ แห่งนี้เพียงแห่งเดียวย่อมเท่ากับได้กราบไหว้บูชามหาเจดีย์ศักดิ์สิทธิ์ 3 แห่งในสามโลก

2.12 ตลาดต้นตาล

ตั้งอยู่ถนนมิตรภาพ ใกล้บึงสีขอนแก่น เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่สำหรับ
นักท่องเที่ยว และเป็นแหล่งพักผ่อนแบบสบายสบาย บรรยากาศในสวน บนพื้นที่สีเขียวอันร่มรื่นด้วย
แมกไม้มากมายกว่า 40 ไร่ มีพื้นที่ จอดรถมากกว่า 1,500 คัน เปิดบริการทุกวัน เวลา 16.00 – 01.00
น.

2.13 ถ้ำปู่หลุบ

อยู่ติดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201 ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยแยกเป็น
ห้องๆ ได้ 5 ห้องมีเกล็ดแวววาวระยิบระยับสวยงาม ภายในถ้ำมีน้ำขังตลอดปี

2.14 ผานกเคี้ยว

เป็นภูเขาสูงตั้งตระหง่านอยู่ริมลำน้ำพอง ห่างจากตัวเมืองขอนแก่น 125
กิโลเมตร ตามทางหลวง สายขอนแก่น-วังสะพุง (หมายเลข 2 และ 201) ผานกเคี้ยวอยู่ทางด้านซ้ายมือ
ของบ้านดงลาน ลักษณะของผานกเคี้ยวเป็นภูเขาหินสีด้า มีต้นไม้ขึ้นปกคลุมอยู่ประปราย บริเวณที่จะ
มองเห็นเค้าโครงของนกเคี้ยวได้ชัดเจนควรเดินเข้าไปในศูนย์เพาะชำกล้วยไม้ กองบำรุง กรมป่าไม้ ซึ่ง
ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้าม จะเห็นว่าลักษณะผานกเคี้ยวจะงอปากขึ้นไปมีลักษณะเป็นหงอน ถัดลงมาเป็นหินกลม

โค้งต่ำจากส่วนหงอนลงมาเป็นส่วนหัว ตรงกลางหัวมีรอยหินกะเทาะเป็นสี่เหลี่ยมอยู่ในตำแหน่งดวงตา ต่ำลงมาจากส่วนหัวเป็นแนวปีกทั้งสองข้างที่กางออก

2.15 อุทยานแห่งชาติน้ำพอง

มีพื้นที่ทั้งสิ้น 197 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่หลายอำเภอในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ อุดรรัตน์ ภูเวียง บ้านฝาง มัญจาคีรี และโคกโพธิ์ชัย รวมถึงสองอำเภอในจังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ บ้านแท่น และแก่งคร้อ ที่ทำการอุทยานฯ ตั้งอยู่บริเวณอ่างเก็บน้ำอูดรรัตน์ เป็นแหล่งต้นน้ำของลำน้ำชี ลำน้ำพอง เป็นแหล่งสมุนไพร มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ป่าเต็งรังและป่าดิบแล้ง ในบริเวณอุทยานมีจุดชมวิวอยู่หลายแห่ง ได้แก่ "จุดชมวิวหินช้างสี" เป็นกลุ่มหินใหญ่บนสันเขาป่าโสกแต่ ด้านข้างของหินมีรอยดินที่ช้างใช้ลำตัวสีก้อนหินติดอยู่ ใช้เวลาเดินเท้าจากที่ทำการประมาณ 2 ชั่วโมง หรือโดยรถยนต์จากสวนป่าโสกแต่ 8 กิโลเมตร จากจุดนี้จะมองเห็นทัศนียภาพของอ่างเก็บน้ำอูดรรัตน์ และเมืองขอนแก่น เดินเท้าจากจุดนี้ไป 30 นาทีจะเป็น "จุดชมวิวพลาญ ชาติ เป็นลานหินที่มีต้นชาดขึ้นอยู่ ถัดไปคือ ผาสุวรรณค์" เป็นหน้าผาบนเทือกเขาป่าโสกแต่อยู่บริเวณบ้านโนนสุวรรณค์ อำเภออุดรรัตน์ เป็นจุดชมทัศนียภาพของอ่างเก็บน้ำที่งดงามอีกจุดหนึ่ง ใช้เวลาเดินเท้าจากที่ทำการประมาณ 2 ชั่วโมง สถานที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งก็คือ "โพนคำ" เป็นบ่อน้ำกลมคล้ายปล่องภูเขาไฟเกิดจากสภาพทางธรณีวิทยาการเดินทาง สามารถเดินทางไปอุทยานฯ ได้ 2 เส้นทาง คือ 1. จากตัวเมืองขอนแก่นไปตามทางหลวงหมายเลข 12 ทางไปอำเภอชุมแพ ถึงหลักกิโลเมตรที่ 30 แยกขวาเข้าบ้านฝื่อไปประมาณ 19 กิโลเมตร ตามเส้นทาง รพช. สายขอนแก่น 3034 (หนองแสง-ท่าเรือ) ระยะทาง 49 กิโลเมตร 2. จากขอนแก่น-อำเภออุดรรัตน์ ตามทางหลวงหมายเลข 2 ไปจังหวัดอุดรธานี แยกซ้ายเข้าอำเภออุดรรัตน์ ถึงตัวอำเภอจะมีแยกซ้ายตามเส้นทาง รพช. สายขอนแก่น 3034 (หนองแสง-ท่าเรือ) เดินทางเลียบริมเขื่อนอูดรรัตน์มาอีกประมาณ 20 กิโลเมตร จะถึงที่ทำการอุทยานฯ รวมระยะทาง 65 กิโลเมตร

2.16 วัดอุดมคงคาศรีเขต

ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา ตำบลบ้านโคก เป็นวัดป่าของหลวงปู่ผาง ซึ่งเป็นพระเกจิอาจารย์ ที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ปัจจุบันท่านมรณภาพแล้ว แต่มีอนุสรณ์สถานที่บรรจุอัฐิของท่านอยู่ ภายใน ยังมีอัฐิของพระเกจิอาจารย์อีกหลายรูปจัดเรียงไว้ เป็นวัดที่เน้นการปฏิบัติวิปัสสนาการเดินทาง ไปตามเส้นทางขอนแก่น-ชุมแพ (ทางหลวงหมายเลข 12) 14 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าเส้นทางสายบ้านทุ่ม-มัญจาคีรี (ทางหลวงหมายเลข 2062) อีก 44 กิโลเมตร แล้วแยกเข้าเส้นทางสายมัญจาคีรี-ชัยภูมิ (ทางหลวงหมายเลข 229) 12 กิโลเมตร เลี้ยวขวาตามทางหลวงหมายเลข 2284 เข้าวัดอีก 12 กิโลเมตร

2.17 อุทยานไดโนเสาร์ศรีเวียง

ตั้งอยู่ที่บ้านโนนจานเกี้ยว หมู่ที่ 8 ตำบลเมืองเก่าพัฒนา เป็นสวนสาธารณะริมเส้นทาง ระหว่างทางไปอุทยานแห่งชาติภูเวียง ฉากหลังเป็นเทือกเขาภูเวียง บริเวณภายในจัดทำเป็นสวน

พักผ่อน สวนสุขภาพ มีโชดหิน น้ำตก บ่อน้ำ สวนหย่อม สนามนั่งเล่น ไดโนเสาร์จำลองเรียงรายทั่วบริเวณนี้บร้อย ตัว บางตัวสามารถร้องได้ เคลื่อนไหวได้คล้ายของจริง เป็นไดโนเสาร์ที่มีการค้นพบฟอสซิลในภาคอีสานการเดินทาง ใช้เส้นทางเดียวกับทางไปอุทยานแห่งชาติภูเวียง โดยเดินทางจากขอนแก่นถึงอำเภอกุเวียง ระยะทาง ๗๐ กิโลเมตร และเดินทางจากตัวอำเภอต่อไปอีก ๗ กิโลเมตร อุทยานศรีเวียงจะอยู่ด้านซ้ายมือ

2.18 พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเวียง

เป็นส่วนหนึ่งของศูนย์ศึกษาวิจัยซากดึกดำบรรพ์ไดโนเสาร์ภูเวียง ก่อตั้งโดยความร่วมมือระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จังหวัดขอนแก่นและกรมทรัพยากรธรณี เพื่อศึกษาค้นคว้า และเผยแพร่ความรู้ด้านทรัพยากรธรณีแก่สาธารณชน อาคารพิพิธภัณฑ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนบริการ ส่วนวิชาการ และส่วนนิทรรศการ โดยในห้องจัดแสดงนิทรรศการ แบ่งพื้นที่แสดงเป็นการกำเนิดโลก หิน แร่ ซากดึกดำบรรพ์ และหุ่นจำลองไดโนเสาร์ เป็นต้นเปิดให้บริการระหว่างเวลา 09.00 – 17.00 น. ปิดบริการทุกวันจันทร์ (ยกเว้นวันจันทร์ที่ตรงกับวันหยุดนักขัตฤกษ์จะเปิดให้บริการตามปกติ)

2.19 อุทยานแห่งชาติภูเวียง

ครอบคลุมอำเภอกุเวียง อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอกุสุมาลย์ และอำเภอกุเวียงเก่า มีพื้นที่ 380 ตารางกิโลเมตร ไม่มีใครคาดคิดมาก่อนว่าบริเวณที่ราบสูงที่อยู่ในเขตประเทศไทยนั้น จะเคยเป็นที่อยู่ของไดโนเสาร์มาก่อน จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2519 มีการสำรวจแหล่งแร่ยูเรเนียมในบริเวณอุทยานแห่งชาติภูเวียง ระหว่างการสำรวจนักธรณีวิทยาได้ค้นพบซากกระดูกชิ้นหนึ่ง เมื่อส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญชาวฝรั่งเศสวิจัย ปรากฏว่าเป็นกระดูกหัวเข่าข้างซ้ายของไดโนเสาร์ จากนั้นนักสำรวจก็ได้ขุดค้นกันเรื่อยมา จนกระทั่งปัจจุบัน บนนยอดภูประตู่ตีหมา หลุมขุดค้นที่ 1 ได้พบฟอสซิลไดโนเสาร์พันธุ์หนึ่ง (Sauropod) มีลำตัวสูงใหญ่ประมาณ 15 เมตร คอยาว หางยาว เป็นพันธุ์กินพืชซึ่งไม่เคยพบที่ใดมาก่อน จึงได้อัญเชิญพระนามของสมเด็จพระเทพฯ มาตั้งชื่อไดโนเสาร์พันธุ์นี้เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติว่า "ภูเวียงโกซอรัสสิรินธรเน่(PhuwianggosaurusSirindhornae) และในบริเวณหลุมขุดค้นเดียวกัน นักสำรวจได้พบฟันของไดโนเสาร์ประเภทกินเนื้อปะปนอยู่มากกว่า 10 ซึ่งทำให้สันนิษฐานได้ว่าซอโรพอดตัวนั้นอาจเป็นอาหารของเจ้าของฟันเหล่านี้ แต่ในกลุ่มฟันที่ขุดพบมีอยู่หนึ่งซี่ที่มีลักษณะแตกต่างออกไป เมื่อนำไปศึกษาปรากฏว่าเป็นลักษณะฟันไดโนเสาร์พันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยค้นพบมาก่อนเช่นกัน จึงตั้งชื่อ เป็นเกียรติแก่ผู้ค้นพบ นายวรารุช สุธีธร ว่า "ไซแอมโมซอรัส สุธีธรนี" (SiamosaurusSuteethorni) ผู้สนใจสามารถเดินไปชมได้ หลุมขุดค้นที่ 1 นั้นอยู่ไม่ไกลจากที่ทำการอุทยาน และยังสามารถเดินไปชมหลุมขุดค้นที่ 2 และ 3 ซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงด้วย ฟอสซิลของ "ไซแอมโมไทแรน นัส อีสาน เอ็นซิส" (SiamotyrannusIsanensis) เป็นสิ่งที่เชื่อว่าไดโนเสาร์ จำพวกไทแรนโนซอร์มีต้นกำเนิดในทวีปเอเชีย เพราะฟอสซิลที่พบที่นี่เป็นชิ้นที่เก่าแก่ ที่สุด (120 -130 ล้านปี) แต่กระดูกชิ้นนี้ได้นำไปจัดแสดงไว้ที่พิพิธภัณฑ์

ใน กรมทรัพยากรธรณี กรุงเทพมหานคร บริเวณหินลาดป่าซาด หลุมขุดค้นที่ 8 พบรอยเท้าไดโนเสาร์ จำนวน 68 รอย อายุประมาณ 140 ล้านปี เกือบทั้งหมดเป็นรอยเท้าของไดโนเสาร์กินเนื้อพันธุ์เล็กที่สุดในโลกเดิน 2 เท้า แต่หนึ่งในรอยเท้าเหล่านั้นมีขนาดใหญ่ ผิดจากรอยอื่น คาดว่าเป็นของคาร์โนซอร์ส การไปชมควรเดินทางด้วยรถขับเคลื่อน 4 ล้อ ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงห่างจากที่ทำการ 19 กิโลเมตร ส่วนฟอสซิลดีค้ำบรรพ์อื่นๆ ที่ขุดพบ เช่น ซากลูกไดโนเสาร์ ซากกระดูกขนาดเล็ก ซากหอย 150 ล้านปี จะอยู่กระจัดกระจายกันตามหลุมต่างๆ ความน่าสนใจของที่นี่ไม่ได้มีแต่เพียงไดโนเสาร์เท่านั้น ยังมีการพบร่องรอยอารยธรรมโบราณด้วย โดยพบ "พระพุทธรูปปางไสยาสน์" ประติมากรรมนูนสูงสลักบนหน้าผาของยอดเขาภูเวียง สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยพุทธศตวรรษที่ 14 ลักษณะท่านอนได้รับอิทธิพลจากอินเดีย พระเศียรหนุนแนบกับต้นแขนขวา แขนซ้ายทอดไปตามลำพระองค์ นอกจากนี้ "ถ้ำฝ่ามือแดง" ที่บ้านหินร่องมีงานศิลปะของมนุษย์ถ้ำโบราณ ลักษณะของภาพเกิดจากการพ่นสีแดงลงไปในขณะที่มือทาบกับผนัง ถ้ำก่อให้เกิดเป็นรูปฝ่ามือขึ้น ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในบริเวณอุทยานฯ จะมีน้ำตกอยู่สองสามแห่ง "น้ำตกทับพญาเสือ" เป็นน้ำตกเล็กๆ ตั้งอยู่ใกล้กับถ้ำฝ่ามือแดง "น้ำตกตาดฟ้า" เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ สูงประมาณ 15 เมตร สามารถเข้าถึงได้ทางรถยนต์ อยู่ห่างจากอำเภอกุเวียง 18 กิโลเมตร และขึ้นเขาไปอีก 6 กิโลเมตร ตรงต่อไปจากน้ำตกตาดฟ้าอีก 5 กิโลเมตร จะถึง "น้ำตกตาดกลาง" สูงประมาณ 8 กิโลเมตร นอกจากน้ำตกก็ยังมีแหล่งท่องเที่ยวประเภททุ่งหญ้าและลานหิน ซึ่งจะมีดอกไม้ป่านานาพันธุ์บานในช่วงหลังฤดูฝน ได้แก่ "ทุ่งใหญ่เสาอาราม" "หินลาดวัวถ้ำกวาง" และ "หินลาดอ่างกบ" การเดินทาง จากตัวเมืองขอนแก่นใช้เส้นทางขอนแก่น-ชุมแพ (ทางหลวงหมายเลข 12) เป็นระยะทาง 48 กิโลเมตร แยกขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 2038 เป็นระยะทาง 18 กิโลเมตร ถึงอำเภอกุเวียง แล้วใช้เส้นทางกุเวียง-บ้านเมืองใหม่ ไปจนถึงกิโลเมตรที่ ๒๓ จะเป็นบริเวณที่เรียกว่า "ปากช่องกุเวียง" ซึ่งมีหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติกุเวียงตั้งอยู่ เดินทางต่อไปจนถึงกิโลเมตรที่ 30 เลี้ยวซ้ายตรงทางเข้าอ่างเก็บน้ำบ้านโพธิ์ เป็นระยะทาง 8 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติกุเวียงที่ "ภูประตูดีหมา" ภายในอาคารมีการจัดแสดงนิทรรศการและซากกระดูกส่วนต่างๆ ของไดโนเสาร์ที่ขุดพบบริเวณกุเวียง โดยมีคำอธิบายลักษณะและการเกิดซากต่างๆ เหล่านี้หากประสงค์จะเข้าชมเป็นหมู่คณะ และต้องการเจ้าหน้าที่นำชม

2.20 ศาลาไหมไทย หรือ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา มหาราชินี

ตั้งอยู่บริเวณวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น เป็นหนึ่งในโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ (12 สิงหาคม 2535) เพื่อเป็นศูนย์สืบสานพระราชปณิธานงานศิลปอาชีพ ด้านผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมของภาคอีสาน รวมทั้งเป็นศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวอีสาน ภายในอาคารจัดแสดงกรรมวิธีการผลิตตั้งแต่มัดย้อมจนถึงวิธีการทอ อุปกรณ์เครื่องใช้เกี่ยวกับไหมและของเก่าแก่ที่ควรอนุรักษ์รวมถึงผ้าไหมมัดหมี่โบราณลวดลายต่างๆ ที่พิเศษที่สุดคือ

จัดแสดงผ้าไหมมัดหมี่ที่แพงที่สุดในโลก ฝีมือชาวอำเภอชนบทและเคยชนะการประกวดผ้าไหมของเอเชีย พร้อมทั้งได้รับพระราชทานถ้วยรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ศาลาไหมไทย เปิดให้เข้าชมทุกวันในเวลาราชการ รายละเอียดติดต่อที่วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

2.21 ปราสาทเป็ยน้อย หรือ พระธาตุกู่ทอง

ถึงแม้จะเป็นปราสาทหินที่มีขนาดไม่ใหญ่เท่ากับปราสาทหลายแห่งที่พบทางอีสานตอนใต้ แต่ก็นับว่าเป็นปราสาทเขมรที่สมบูรณ์มากแห่งหนึ่งสร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 16 - 17 เป็นศิลปะผสมระหว่างศิลปะเขมรแบบบาปวนและแบบนครวัด เพื่อใช้เป็นเทวสถานในศาสนาฮินดู แผนผังการสร้างมีความหมายเป็นเขาพระสุเมรุ ซึ่งถือเป็นแกนจักรวาลอันเป็นที่สถิตย์ของเทพเจ้าที่เรียกว่า "ศาสนบรรพต" สิ่งก่อสร้างภายในบริเวณปราสาทเป็นไปตามแบบแผนของศาสนสถานขอมโบราณ หน้าบันขององค์ปราสาทประดับสลักเป็นพระยานาคราชมีลวดลายสวยงามมาก ทับหลังสลักเป็นรูปนารายณ์บรรทมสินธุ์ ที่ยังอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ "โคปุระ" (ซุ้มประตู) อยู่ทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ด้านข้างโคปุระเจาะเป็นช่องหน้าต่าง "กำแพงแก้ว" มีฐานเป็นบัวคว่ำ บัวหงาย มีการสลักศิลาแลงเป็นร่องแบบลาดบัว การเดินทาง จากขอนแก่นใช้ทางหลวงหมายเลข 2 (ขอนแก่น-บ้านไผ่) ระยะทาง 44 กิโลเมตร เข้าทางหลวงหมายเลข 23 (บ้านไผ่-บรบือ) ไปอีก 11 กิโลเมตร แล้วแยกขวาเข้าสู่อำเภอเป็ยน้อยอีก 24 กิโลเมตร

2.22 สิมวัตสระบัวแก้ว

ตั้งอยู่ที่บ้านวังคูณ สิ่งที่น่าสนใจคือ ภาพจิตรกรรมและประติมากรรม ตรงเชิงบันไดทางขึ้นสู่โบสถ์ ที่เป็นสิ่งหมอบทั้งซ้ายและขวา ด้านหน้าสิ่งทั้งสองมีรูปปั้นคนนั่งเหยียดเท้า รูปปั้นทั้งสองล้วนเป็น ฝีมือของหลวงพ่อดุ้ย พระอุปัชฌาย์ วัดสระบัวแก้ว ส่วนผนังของโบสถ์แห่งนี้ก่ออิฐถือปูน บริเวณภายในและภายนอก ผนังทั้งสี่ด้านมีจิตรกรรมฝาผนังเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตของผู้คน ชาดก สวรรค์ นรก หรือนิทานพื้นบ้าน มีการแบ่งองค์ประกอบของภาพออกเป็นตอนๆ โดยช่างแต้ม (คนวาด) จะใช้เส้นแถบหรือสีเทาเป็นตัวแบ่งเรื่อง ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ฐูปแต้ม (ภาพวาด) อีสานมักไม่ปรากฏว่ามีสีเทา ซึ่งสีเทานี้มีรูปร่างเหมือนสายฟ้าแลบ สามารถเห็นได้ในงานจิตรกรรมฝาผนังสมัยกรุงศรีอยุธยาและต้นกรุงรัตนโกสินทร์ สิ่งที่น่าสนใจเป็นพิเศษสำหรับฐูปแต้มวัดสระบัวแก้ว คือ ช่างแต้มมีอิสระที่จะแสดงฝีมือของตนได้อย่างเต็มที่ในการเขียนภาพต้นไม้ ใบไม้ และภาพสัตว์นานาชนิด ซึ่งลักษณะนี้จะคล้ายกับงานจิตรกรรมตะวันตกในสมัยอิมเพรสชันนิสม์ สังเกตได้จากสีแปรปรวนและแต้ม ส่วนสีที่ใช้จะเป็นสีเหลือง คราม ดินแดง เขียว ฟ้ำและดำ การเดินทางจากขอนแก่น ใช้ทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) มุ่งสู่อำเภอพล ระยะทาง 75 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 207 ไปยังอำเภอหนองสองห้อง 17 กิโลเมตร (ระหว่างกิโลเมตรที่ 27 - 28) ก็จะถึงบ้านวังคูณ แล้วเลี้ยวขวาเข้าไป 1 กิโลเมตร (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น)

แนวคิดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2538 ได้กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่า หมายถึงการท่องเที่ยว “รวมถึงการจัดบริการอื่น ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดย 1) ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต ที่มีต่อ ขบวนการท่องเที่ยว 2) ต้องตระหนักดีต่อการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว 3) ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยว 4) ต้องชี้้นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชน ท้องถิ่นและชุมชนใน พื้นที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ”

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวแบบอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่าหมายถึง “การท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพราะสามารถ ดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยว ให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลายและธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุง คุณภาพให้ได้ผลกำไรอย่างเป็นธรรม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม สม่่าเสมออย่างพอเพียง แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมที่สุดอย่างยั่งยืนยาว”

2. องค์ประกอบของการท่องเที่ยวประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ

1. นักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยวถ้าไม่มีนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวก็เกิดขึ้นไม่ได้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งนักท่องเที่ยวและนักทัศนจร ดังนี้

1.1 นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่สถานที่อันมิใช่ที่พักถาวรของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป (มีการค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน) แต่ไม่เกิน 90 วัน เป็นการเดินทางโดยสมัครใจ ด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มิใช่การไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ ทั้งนี้ ผู้โดยสารมาทางเรือสำราญทางทะเลแล้วไม่พักค้างคืนบนฝั่งไม่นับเป็นนักท่องเที่ยว และผู้โดยสารผ่านที่แวะพักเพื่อต่อเครื่องบินก็ไม่นับว่าเป็นนักท่องเที่ยวเช่นกัน

1.2 นักทัศนจร (Excursionist) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ที่พักถาวรของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวในระยะเวลานั้น ๆ ไม่ถึง 24 ชั่วโมง (ไม่ได้ค้างคืน) และเดินทางโดยสมัครใจด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มิใช่การไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้โดยสารเรือสำราญทางทะเลที่ค้างพักแรมในเรือสำราญจะถูกนับว่าเป็นนักทัศนจร แต่ผู้โดยสารผ่านที่แวะพักเพื่อต่อเครื่องบินจะไม่นับว่าเป็นนักทัศนจร

2. การตลาดท่องเที่ยว การที่จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่นั่น จะต้องมี การตลาดท่องเที่ยวเพื่อชักนำให้เข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งการตลาดท่องเที่ยวหมายถึง ความพยายามที่จะ

ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของตนแล้ว ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น

3. การขนส่ง เมื่อนักท่องเที่ยวตัดสินใจจะไปแหล่งท่องเที่ยวใดแล้ว ก็ต้องมีบริการขนส่งนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ซึ่งการขนส่งหมายถึง การจัดให้มีการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวด้วยยานพาหนะประเภทต่าง ๆ จากภูมิลำเนาไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการและกลับสู่ภูมิลำเนาการขนส่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ ทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางเรือ และทางเครื่องบิน

4. ทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวและเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งทรัพยากรท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท คือ 4.1 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามตามธรรมชาติ สามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น ป่าไม้ ชายทะเล น้ำตก ฯลฯ

4.1 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและโบราณวัตถุ เป็นสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นในสมัยอดีตรวมไปถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของสถานที่นั้น และมีผลดึงดูดให้คนไปเยือนพื้นที่นั้น ในปัจจุบัน เช่น พระราชวัง ศาสนสถาน กำแพงเมือง อุทยานประวัติศาสตร์ ฯลฯ

4.2 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งปฏิบัติยึดถือสืบต่อกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น สภาพชีวิตผู้คนในชนบท หมู่บ้านชาวเขา ตลาดน้ำ งานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ ฯลฯ

5. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่รองรับในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกและปลอดภัย โดยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

5.1 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น เพื่อรองรับการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ เช่น การอำนวยความสะดวกในการเข้าออกประเทศ เช่น การตรวจหนังสือเดินทาง การต่อวีซ่า นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้บริการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความสะดวกระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว เช่น บริการที่พัก แรม บริการอาหาร บริการนำเที่ยว บริการขนส่ง บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

5.2 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศแล้ว แม้จะไม่มีนักท่องเที่ยว รัฐบาลก็ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก

เหล่านี้แก่ประชาชน ส่วนการให้บริการนักท่องเที่ยวก็ถือเป็นผลพลอยได้ เช่น การสื่อสาร การไฟฟ้า การประปา การคมนาคม การรักษาความปลอดภัย และการรักษาพยาบาล ฯลฯ

3. ความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

3.1 ความสำคัญต่อบุคคล การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสุข และช่วยให้มนุษย์ได้รับการพักผ่อนอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษยชาติตามมติเอกฉันท์ในของสหประชาชาติในการประชุมครั้งที่ 21 พ.ศ.2510 อันเป็นปีท่องเที่ยวสากลว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่มนุษยชาติต้องการที่สุด ควรที่รัฐบาลของประเทศและมนุษย์ทุกคนจะส่งเสริมสนับสนุน

3.1.1 การท่องเที่ยวเป็นการเปิดโลกทัศน์ ช่วยให้มีมนุษย์มีทัศนคติที่กว้างไกล สามารถรับรู้และเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริง จัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการศึกษา ที่คนทุกระดับสามารถมีประสบการณ์ร่วมกันได้

3.1.2 การท่องเที่ยวเป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างมนุษยชาติ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทั้งระหว่างคนในชาติและนานาชาติ ส่งผลให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

3.2 ความสำคัญต่อสังคม

3.2.1 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการสืบทอดวัฒนธรรม ทำให้เจ้าของจินตนาถึงคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีประจำถิ่นของตน พร้อมใจกันเชิดชูทรัพยากรท้องถิ่นให้เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้มาเยือน

3.2.2 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย อาหารการกิน ขนบประเพณีประจำถิ่นศิลปะพื้นฐาน เป็นต้น

3.2.3 การท่องเที่ยวนำความเจริญไปสู่ท้องถิ่น ทางด้านการคมนาคม การสาธารณสุข โภค และมาตรฐานการครองชีพโดยเฉพาะท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

3.2.4 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งเจ้าของที่ดินและนักท่องเที่ยว

3.2.5 การท่องเที่ยวจะช่วยลดช่องว่างของสังคม ส่งเสริมมาตรฐานสวัสดิการสังคมโดยตรง

3.2.6 การท่องเที่ยวช่วยก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยในสังคม

3.3 ความสำคัญต่อเศรษฐกิจ

3.3.1 การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศ ช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินของประเทศ

3.3.2 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการลงทุนทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงและที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจการนำเที่ยว ธุรกิจอาหารและการพักผ่อน ธุรกิจการค้าของที่ระลึก ส่งผลให้เศรษฐกิจขยายตัว

3.3.3 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการจ้างงาน ในธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและโดยอ้อมทำให้ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น

3.3.4 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราและการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมให้แก่ท้องถิ่น

3.3.5 การท่องเที่ยวช่วยเพิ่มรายได้จากการเก็บภาษีของรัฐบาล

3.3.6 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการเพิ่มรายได้ต่อหัวของชุมชนท้องถิ่นทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นเศรษฐกิจระดับรากหญ้ามีความเข้มแข็งมากขึ้น

4. หลักการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

องค์การการท่องเที่ยวโลก WTO (2531) ได้กำหนดหลักการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2531 ว่าลักษณะของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้น “ได้รับการคาดหวังให้นำไปสู่ การ จัดการทรัพยากร ทั้จวมวล ด้วยวิถีทางที่ตอบสนองต่อความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและ สุนทรียะในขณะเดียวกันก็คงไว้ซึ่งบูรณภาพทางวัฒนธรรม กระบวนการทางนิเวศวิทยาที่จำเป็น ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบต่างๆ ที่เอื้อต่อชีวิต”

อุซาวดี พูลพิพัฒน์ (2545) ได้ให้หลักการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มีหลักการดังนี้

1. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียง (Using Resource Sustainable) ทั้งใน ส่วนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากและเน้นการทำธุรกิจ ใน ระยะยาว

2. การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย (Reducing Overconsumption and Waste) จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายใน ระยะ ยาวและเป็นการเพิ่มคุณภาพการท่องเที่ยวอีกด้วย

3. การรักษาและการส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ (Maintaining Diversity) สังคมและวัฒนธรรมจะช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต

4. การประสานงานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) เข้ากรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่นและการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อมจะ ช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยว

5. การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมในท้องถิ่น (Supporting Local Economic) โดย คำนึงถึงราคา และพัฒนาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกัน สิ่งแวดล้อม ไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย

6. เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Involving Local Communities) ในด้านการจัดการผลตอบแทนของประชาชนและสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและการจัดการการท่องเที่ยว

7. การประสานความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการประชาชนท้องถิ่นองค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง (Consulting Stakeholders and the Public) เพื่อลดข้อขัดแย้งและร่วมแก้ปัญหา

8. เป็นการฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff) โดยสอดแทรกแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืน แก่บุคลากรท้องถิ่นทุก ๆ ระดับเพื่อยกระดับการบริการท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

9. ข้อมูลข่าวสารที่สื่อให้กับนักท่องเที่ยว โดยมุ่งสร้างความเข้าใจในการเคารพต่อชาติสังคม และวัฒนธรรมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว (Marketing Tourism Responsibly) อีกทั้งเป็นการช่วย ยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

10. การวิจัยและติดตามผล (Undertaking Research) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

แนวทางการพัฒนา ปรับปรุง การกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายในการพัฒนาไม่ซ์ซีดีของประเทศไทย จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาเมืองหรือจังหวัดไปสู่เมืองไม่ซ์ซีดี ภาครัฐจำเป็นต้องมีการกำหนด หรือปรับลด ข้อจำกัดด้านนโยบายบางส่วน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการขับเคลื่อนจังหวัดเป้าหมายไปสู่ไม่ซ์ซีดี ทั้งนี้เพื่อ สร้างความพร้อมของจังหวัดในการรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบไปด้วย 6 นโยบายหลัก ดังนี้

1. วางกลไกและกำหนดบทบาทของหน่วยงานภาครัฐ ในการสนับสนุนการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการเพื่อสนับสนุนภาคเอกชน

1.1 ศึกษาผลกระทบจากกิจกรรมของภาครัฐในอดีตที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ

1.2 กำหนดบทบาทและขอบเขตของหน่วยงานภาครัฐในสนับสนุนการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ เช่น บทบาทของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (DITP) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (DIP) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น ในการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการเพื่อสนับสนุนภาคเอกชน

2. วางกลไกความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดทำนิทรรศการในเมืองโมซ์ซิติ

2.1 กำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบ และกลไกความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดทำนิทรรศการในเมืองโมซ์ซิติกับตัวแทนภาคเอกชนด้านธุรกิจที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

2.2 กำหนดแนวทางในการจัดหางบประมาณในการสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมโมซ์ ในเมืองโมซ์ซิติ

3. ปรับปรุงกระบวนการนำเข้าสินค้าสำหรับงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ สร้างความร่วมมือกับกรมศุลกากรในการกำหนดหลักเกณฑ์ข้อยกเว้น และคู่มือสำหรับการนำเข้าสินค้า ในการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการระดับนานาชาติเพื่อเอื้อต่อผู้จัดงานในการนำเข้าสินค้า

4. ปรับปรุงกฎระเบียบการใช้สถานที่ราชการในการเข้าใช้เป็นสถานที่การจัดประชุม

4.1 จัดทำ กำหนด สถานที่ราชการและพื้นที่สาธารณะที่มีลักษณะเป็นสถานที่การจัดประชุมที่มีความโดดเด่นได้ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เป็นต้น

4.2 ปรับปรุงกฎระเบียบการใช้สถานที่ราชการและพื้นที่สาธารณะในการจัดงานโมซ์ในพื้นที่การจัดประชุมเป้าหมาย กำหนดระยะเวลาขั้นตอนที่ชัดเจนในแต่ละขั้นตอน เพื่อสะดวกต่อการวางแผนงานและการจัดกำหนดการ

4.3 กำหนดระเบียบและค่าใช้จ่ายในการใช้งาน การดูแลรักษาความสะอาด และการซ่อมบำรุง อย่างชัดเจนและเหมาะสม

5. แผนพัฒนาโมซ์ซิติระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด สนับสนุนให้จังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาคเอกชนร่วมกันจัดทำแผนโมซ์ซิติในแผนพัฒนาจังหวัดเป้าหมายเพื่อจัดเตรียมงบประมาณของจังหวัดในการพัฒนาอุตสาหกรรมโมซ์ให้มีประสิทธิภาพ

6. สร้างความร่วมมือเชื่อมโยงกิจกรรม Exhibition กับกิจกรรมการแพร่ความรู้ของหน่วยงานภาครัฐ เชื่อมโยงความร่วมมือของการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ หรือกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้กับงานแสดงสินค้าด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเชื่อมโยงกิจกรรมการแสดงสินค้า เทคโนโลยีการเกษตร ร่วมกับการสัมมนาด้านวิทยาศาสตร์การเกษตร หรือเทคโนโลยีด้านการเกษตร ร่วมกับโครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (Industrial Technology Assistant Program : iTAP) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กรมวิชาการเกษตร

7. โครงการหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาโมซ์ซิติ จากนโยบายในการพัฒนาเมืองให้เป็นโมซ์ซิติ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะต้อง มีการจัดทำและดำเนินโครงการที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถกำหนดโครงการสำคัญในการพัฒนาโมซ์ซิติได้ 15 โครงการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 สร้างเครือข่ายผู้จัดงานและผู้สนับสนุนการจัดงานในภูมิภาค (MICE Supplier Network) การสร้าง เครือข่ายผู้จัดงานและผู้สนับสนุนในการจัดประชุมองค์กร รวมทั้ง การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลมาจัดงานไมซ์ และท่องเที่ยวในเมือง (MICE Planner & Supplier Network) โดยการเชื่อมโยงผู้จัดงานและผู้สนับสนุนการจัดงานไมซ์ในภูมิภาคที่ได้มาตรฐานและมี ประสบการณ์ในการจัดงานด้วยกัน เพื่อการสร้างเสริมความเข้มแข็งของ เครือข่ายผู้จัดงานในภูมิภาคและ ในกรุงเทพมหานคร

7.2 พัฒนานิเทศการกับกลุ่มสมาคมเป้าหมายที่มีศักยภาพ โดยการเชื่อมโยง อุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพ กับกลุ่มสมาคมธุรกิจเพื่อพัฒนาการจัดงานแสดงสินค้าและ นิเทศการร่วมกับผู้วางแผนจัดงานแสดงสินค้าและนิเทศการ (Exhibition planning) เพื่อร่วมกัน พัฒนานิเทศการจากระดับประเทศไปสู่ระดับนานาชาติ ในประเทศ

7.3 จัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกด้านการสนับสนุนการจัดการนิเทศการและการ ประชุมในพื้นที่ จัดทำข้อมูลเชิงลึกในการสนับสนุนการจัดการงานประชุมและนิเทศการในพื้นที่ เมืองไมซ์ที่ดีเป้าหมาย เช่น ข้อมูลด้านผู้ให้บริการข้อมูลพื้นที่ สถานที่การจัดประชุม พร้อมทั้ง ประสบการณ์ของเมืองในการจัดงานไมซ์ในอดีต สำหรับการประชาสัมพันธ์ รวมถึงจัดทำข้อมูลรูปแบบ หรือโปรแกรมทางเลือก (Options) จุดเด่นของเมืองไมซ์ที่ดีเป้าหมายเพื่อนำเสนอศักยภาพของเมือง ให้ได้รับการคัดเลือกในการจัดงานไมซ์ที่ดีแต่ละพื้นที่

7.4 วางแผนพัฒนาตลาดสำหรับเมืองไมซ์ที่ดีในภูมิภาค กำหนดแนวทางและ โครงการด้านการตลาดสำหรับเมืองไมซ์ที่ดีในภูมิภาค (Second tier MICE City) โดยการกำหนด แนวทางตำแหน่งทางการตลาด หรือการประชาสัมพันธ์ให้กับเมืองไมซ์ที่ดีในภูมิภาค ในแต่ละด้านให้ เกิดความชัดเจน เช่น การประชุมวิชาการของเมือง หรือ การจัดประชุมและนิเทศการของเมือง

7.5 จัดทำคู่มือการจัดประชุมและนิเทศการในเมืองไมซ์ที่ดี (Convention Exhibition City Manual) จัดทำคู่มือการจัดประชุมและนิเทศการในเมืองไมซ์ที่ดี โดยมีการจัดทำ คู่มือการจัดงานประชุมและนิเทศการ ในเมืองไมซ์ที่ดี โดยมีการจัดทำข้อมูลของเมือง และพื้นที่การ ประชุมสำหรับการสนับสนุนการจัดประชุมและงานนิเทศการ รวบรวมข้อมูลของห้องจัดงานหรือ สถานที่จัดงาน โดยละเอียดและระบุถึงพื้นที่ที่สามารถเข้ามาใช้ในการจัดประชุม และปริมาณความจุ ของผู้เข้าประชุมได้ เช่น พิพิธภัณฑสถานประจำจังหวัด หอประชุมของมหาวิทยาลัย สถานที่จัดงานที่มี เอกลักษณ์ในเมือง หรือร้านอาหาร เป็นต้น

7.6 ประชาสัมพันธ์แหล่งหรือเมืองไมซ์ที่ดีกับกลุ่มผู้จัดงาน (Incentive Planners/buyers) ประชาสัมพันธ์แหล่งหรือเมืองไมซ์ที่ดีกับกลุ่มผู้จัดงาน (Incentive Planners/buyers) เป้าหมาย กำหนดบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานของ สสพ.ในการ ประชาสัมพันธ์แหล่งหรือเมืองไมซ์ที่ดีที่มีศักยภาพใหม่ให้เป็นที่รู้จักสำหรับกลุ่มผู้จัดงานในกลุ่ม

ประเทศเป้าหมาย เช่น การเข้าร่วมงาน trade และ ดำเนินการประชาสัมพันธ์กับกลุ่ม ผู้จัดงาน โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสม

7.7 พัฒนาเรื่องราวสถานที่ท่องเที่ยวในเมืองไมซ์ซิตี้ พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้โดดเด่นมีเอกลักษณ์ของเมืองไมซ์ซิตี้ โดยการสร้างเรื่องราวที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการดึงดูดกลุ่มเป้าหมายในการจัดประชุมองค์กร การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลให้มาจัดงานไมซ์ในเมือง เช่น พัฒนาพิพิธภัณฑ์บอกเล่าประวัติความเป็นมา ของเมือง เป็นต้น

7.8 จัดทาสถรณะและมาตรฐานวิชาชีพของการจัดประชุมและนิทรรศการ สร้างมาตรฐานวิชาชีพด้านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ (MICE) เช่น มาตรฐานวิชาชีพทางด้านผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดประชุมวิชาการ (Professional Convention Organizer : PCO) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ (Professional Exhibition Organizer : PEO) และผู้เชี่ยวชาญในการจัดการประชุมองค์กรและการให้รางวัลเป็นการท่องเที่ยว (Destination Management Organization : DMO) รวมถึงกำหนดและจัดทำเกณฑ์ในประเมินและวัดระดับคุณภาพของ PCO PEO DMO

7.9 พัฒนาหลักสูตรด้านการจัดประชุมและนิทรรศการร่วมกับสถานศึกษา (MICE Program) พัฒนาหลักสูตร หรือหลักสูตรระยะสั้นด้านผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดประชุมวิชาการ (PCO) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ (PEO) และ ผู้เชี่ยวชาญในการจัดการประชุมองค์กรและการให้รางวัลเป็นการท่องเที่ยว (DMO) ในสถานศึกษาหลักในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อเป็นการสนับสนุนการสร้างบุคลากรในอุตสาหกรรมกรรมการจัดการประชุมและนิทรรศการให้มีเพียงพอ และได้มาตรฐานต่อความต้องการของประเทศ เช่น หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขา การจัดประชุมและนิทรรศการ

7.10 ฝึกอบรมความสามารถของบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์ จัดโครงการ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ในการวางแผนจัดงานประชุมนิทรรศการ (MICE Planner/Organizer) และสร้างความพร้อมให้กับบริษัทที่สนับสนุนการจัดงานประชุมนิทรรศการ (MICE Supporting) ให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะในพื้นที่ต่างจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน และจัดฝึกอบรมกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ต่างๆให้รู้ถึงมาตรฐานการจัดนิทรรศการและการแสดงสินค้า

7.11 ศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ดูงานด้านการจัดงานแสดงสินค้าและงาน นิทรรศการขนาดระดับสากลที่จัดขึ้นในประเทศ กิจกรรมการศึกษาดูงานการวางแผน และเตรียมการจัดงานประชุมทางวิชาการ งานแสดงสินค้าและนิทรรศการที่มีมาตรฐานระดับประเทศหรือระดับนานาชาติในกรุงเทพมหานคร รวมถึงการเรียนรู้ปัญหา อุปสรรค และแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจสำหรับกลุ่มผู้จัดงานในภูมิภาคเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการจัดให้กับผู้จัดงาน

7.12 ประเมินความพร้อมของเมืองไมซ์ซิตี้ (MICE CITY) ศึกษาและลงพื้นที่เพื่อ ประเมินความพร้อมของเมืองเป้าหมายเพื่อแบ่งศักยภาพของกลุ่มไมซ์ซิตี้ (MICE CITY) เป็นแต่ละระดับ และศึกษาข้อจำกัดและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาเมืองเป้าหมายให้เป็นไมซ์ซิตี้ในอนาคต

7.13 กำหนดและขับเคลื่อนการพัฒนามาตรฐานของพื้นที่ เพื่อการจัดประชุมและ จัด นิทรรศการตามคู่มือการประเมินมาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย (Thailand MICE Venue Standard: TMVS) กำหนดขับเคลื่อนการใช้มาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย (TMVS) ในพื้นที่ไมซ์ซิตี้เพื่อการจัดประชุมและจัดนิทรรศการ (MICE Venue Standard) โดยการระบุมมาตรฐานและสนับสนุนการสร้างมาตรฐานของพื้นที่เพื่อการจัดประชุมและจัดนิทรรศการได้มีมาตรฐานที่เท่ากันในแต่ละระดับ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของเมืองไมซ์ซิตี้ในภาพรวม เช่น มาตรฐาน TMVS ซึ่งรวมถึงมาตรฐานปลอดภัย มาตรฐานระบบรักษาความปลอดภัย มาตรฐานการจัดการและบริหารงานธุรกิจ การจัดงานอีเวนต์อย่างยั่งยืนและมาตรฐานการจัดการพลังงาน

7.14 ประเมินมาตรฐานของพื้นที่โรงแรม หรือสถานที่จัดงานประชุมวิชาการและ งานนิทรรศการ จัดทำการประเมินมาตรฐานของพื้นที่เพื่อการจัดงานประชุม นิทรรศการและการประชุมเพื่อใช้ในการประเมินสถานที่เพื่อการจัดประชุม รวมทั้งขับเคลื่อนการใช้มาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย (TMVS) ในพื้นที่ไมซ์ซิตี้

7.15 กำหนด และยกระดับมาตรฐานพื้นที่การจัดประชุมและนิทรรศการในการ รองรับ ความต้องการของผู้จัดงาน ศึกษาแนวทางในการยกระดับมาตรฐานเมืองและพื้นที่การจัดประชุม และนิทรรศการ (MICE Facility) ให้รองรับความต้องการของผู้จัดงานในต่างประเทศ เช่น การอนุรักษ์ธรรมชาติอนุรักษ์พลังงาน หรือการสร้างจุดขายของเป็นเมืองแห่งนวัตกรรม (Innovative City)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปวิธ ต้นสกุล (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินศักยภาพสิ่งอำนวยความสะดวกศูนย์การประชุมในส่วนการตลาดการประชุม การแสดงสินค้า และนิทรรศการนานาชาติในประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จากงานวิจัยชิ้นนี้ได้กล่าวถึงประเด็นหลัก 10 ประเด็นใหญ่ คือ 1) ขั้นตอนการลงทะเบียน 2) การตรวจคนเข้าเมือง 3) พิธีศุลกากร 4) พาหนะ 5) ที่พัก 6) สถานที่ที่จัดประชุม 7) แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ 8) ร้านค้าที่ระลึก 9) การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 10) ภาพรวมทั้งหมด จากผลการวิจัยพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและการสัมมนาและผู้จัดงานส่วนใหญ่พึงพอใจมากที่สุดต่อการประชุมในประเทศไทยและยังพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้วย ในส่วนความคิดเห็น ของผู้ประกอบการ (สถานที่จัดการประชุมรวมถึงการแสดงสินค้าและนิทรรศการ) นั้นมีความคิดเห็นตรงกันว่า การเติบโตของอุตสาหกรรมการประชุม การแสดงสินค้าและนิทรรศการนั้น กำลังเติบโตในทิศทางที่ดี แต่ยังขาดเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มาเกื้อหนุน

อุตสาหกรรมรวมถึงเรื่อง ความปลอดภัยซึ่งเป็นประเด็นหลักต่อการตัดสินใจในการเข้าร่วมประชุมและสัมมนา การจัดแสดงสินค้าและนิทรรศการนานาชาติในประเทศไทย

จิรพร จันลา (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “แนวทางการเพิ่มศักยภาพของจังหวัดขอนแก่นในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE” มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาศักยภาพของจังหวัดขอนแก่นในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในปัจจุบัน 3) เพื่อเสนอแนวทางในการเพิ่มศักยภาพจังหวัดขอนแก่นในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE

วิมลรัตน์ นามตะ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเตรียมความพร้อมด้านศักยภาพของจังหวัดขอนแก่นสู่การเป็นเมืองแห่งการประชุมสัมมนาและการแสดงสินค้าหรือนิทรรศการนานาชาติ” มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านศักยภาพของจังหวัดขอนแก่นสู่การเป็นเมืองแห่งการประชุมสัมมนาและการแสดงสินค้าหรือนิทรรศการนานาชาติ 2) เพื่อหาแนวทางพัฒนาและเพิ่มศักยภาพให้จังหวัดขอนแก่นสู่การเป็นเมืองแห่งการประชุมสัมมนาและการแสดงสินค้าหรือนิทรรศการนานาชาติ ที่มีศักยภาพมากขึ้น

ดุขฎี ช่วยสุข (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมไมซ์ในจังหวัดขอนแก่นเพื่อรองรับการเป็นไมซ์ซิตี้ของประเทศไทย” มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพอุตสาหกรรมไมซ์ในจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมไมซ์ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อรองรับการเป็นไมซ์ซิตี้ของประเทศไทย

ภักจิรา แสนใจ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบไมซ์(MICE) ในจังหวัดขอนแก่น” มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ปัญหาและ อุปสรรค รวมไปถึงเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น เก็บข้อมูลโดย การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 24 คน และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์โดยการอัดเทป และจดประเด็นการสนทนาจากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาถอดเทป เรียบเรียงเรียบเรียงเนื้อหา เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาจังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE โดยสามารถแบ่งออกเป็นด้านดังนี้

1. การเข้าถึง ด้วยความเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคจึงสามารถเดินทางเข้าถึงได้อย่างเร็วและสะดวกสบาย แต่การเดินทางด้วยเครื่องบินยังมีจุดที่ต้องพัฒนาคือ สายการบินที่เชื่อมไปยังจังหวัดที่สำคัญมีจำนวนเที่ยวบินน้อยและขาดสายการบินที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศ

2. ด้านสถานที่จัดงาน มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมMICE ที่สามารถรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวได้มากและมีความคุ้มค่าต่อต้นทุนในการจัดงาน

3. ด้านโรงแรมที่พักมีจำนวนโรงแรมที่สามารถรองรับ จำนวนนักท่องเที่ยวในประปรมาณมาก และหลากหลายระดับ

4. ร้านอาหารและของที่ระลึก ส่วนใหญ่จะเป็นร้านอาหารประเภทอาหารท้องถิ่น และร้านของที่ระลึกยังมีจำนวนน้อยและหาซื้อได้ยาก

5. ด้านของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีจำนวนน้อยขาดความสวยงาม และเป็นเอกลักษณ์

6. ด้านธุรกิจท่องเที่ยวในปัจจุบันเริ่มมีการขยายสาขามากขึ้นเพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว MICE

7. ด้านความมั่นคงและปลอดภัย จังหวัดขอนแก่นมีระบบรักษาความปลอดภัยสูงในสถานที่จัดกิจกรรม MICE แต่ทั้งนี้ในส่วนของสถานที่จัดงานกลางแจ้งยังไม่ได้รับความน่าเชื่อถือเรื่องความปลอดภัยเท่าที่ควร

8. ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน ยังไม่สามารถร่วมกันได้อย่างดี ปัญหาและอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบ MICEในจังหวัดขอนแก่นนั้นขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีของภาครัฐและภาคเอกชนทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว MICE (ภคจิรา แสนใจ, 2558)

สุรพงษ์ วงษ์ปาน และ อานนท์ คำวรรณ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประสบการณ์ตราสินค้าแหล่งท่องเที่ยว ความพึงพอใจ และความตั้งใจเชิงพฤติกรรมต่อการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE จังหวัดขอนแก่น” มีจุดประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ตราสินค้า แหล่งท่องเที่ยวความพึงพอใจ และความตั้งใจเชิงพฤติกรรม ในบริบทของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE จังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรต้น

- ผู้ที่เกี่ยวข้องเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- บุคลากรภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยว
- นักศึกษาหลักสูตรการท่องเที่ยวและโรงแรม ปี 1 ถึงปี 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- หน่วยงานรัฐบาลในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น
- ผู้ประกอบการท่องเที่ยว

ตัวแปรตาม

- การพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี้เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12
- แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒

- ศึกษาบริบทเชิงพื้นที่ในจังหวัดขอนแก่น
- ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น

การพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี้ (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

สรุป

ตามแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่มีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อเข้าสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วและเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพอย่างยั่งยืน และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเน้นการพัฒนาอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ลดความเหลื่อมล้ำ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจเสริมสร้างพลังทางสังคม ซึ่งคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเท่าเทียมเป็นธรรมทางสังคม สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัส (โควิด - ๑๙) ที่ระบาดไปทั่วโลก ส่งผลให้นานาประเทศได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว ประเทศไทย เป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์นี้เช่นเดียวกัน ซึ่งในประเทศไทยมีการวางมาตรการรับมือกับการแพร่ระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัส (โควิด - ๑๙) โดยสร้างการรับรู้และดูแลประชาชนภายในประเทศอย่างทันสถานการณ์ กระทบทั้งสถานการณ์ภายในประเทศไทย มีการคลี่คลาย แต่สถานการณ์การดังกล่าวเปลี่ยนวิถีชีวิตของประชาชน สร้างค่านิยมใหม่ แบบ New Normal ทำให้ประชาชนทั้งภายในและต่างประเทศสนใจดูแลสุขภาพของตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การขับเคลื่อนประเทศสอดคล้องกับสถานการณ์การดำเนินชีวิตแบบใหม่ ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมเศรษฐกิจภายในประเทศ เพิ่มขีดศักยภาพในการแข่งขัน โดยการคำนึงการพัฒนาเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวแบบไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการขับเคลื่อนรูปแบบการท่องเที่ยวแบบ New Normal บนฐานของความเท่าเทียม คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ และคนในทุกช่วงวัย ดังนั้นจึงควรดำเนินโครงการ “เที่ยวเมืองไทยปลอดภัยในสุขภาพ” (Healthy Tourism)

บทที่ 3

บริบทของขอนแก่นมิสซิตี้ (Khonkaen Mice City)

เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

สถานการณ์มิสซิตี้ของจังหวัดขอนแก่น

นางสาวสนติกาญจน์ กลิ่นสุวรรณ (2559) จากรายงานสถิติจากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) พบว่าปี พ.ศ. 2558 จังหวัดขอนแก่นซึ่งเป็น 1 ในนครแห่งมิสซิตี้ของประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากอุตสาหกรรมมิสซิตี้ด้านตลาดภายในประเทศเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานคร และมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ จากธุรกิจการประชุมนานาชาติ (Convention) เป็นอันดับ 3 รองมาจากกรุงเทพมหานคร และ พัทยา ซึ่งทำให้ขอนแก่นถือเป็นจังหวัดที่มีความท้าทายและน่าจับตามองในฐานะที่เป็นจังหวัดที่สามารถสร้างรายได้ ในธุรกิจการจัดประชุมนานาชาติ (Convention) ของประเทศไทย ปัจจุบันภาพรวมของอุตสาหกรรมมิสซิตี้ในจังหวัดขอนแก่นเป็นกลุ่มตลาดในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่ม ข้าราชการ ที่มีการประชุมเชิงวิชาการ การสัมมนา ซึ่งเป็นการประชุมที่ถูกต้องและสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้วย หน่วยงานต้นสังกัดซึ่งทำให้มีการใช้จ่ายต่อหัวที่ค่อนข้างจำกัด การประชุมไม่ได้มีการประชุมตลอดต่อเนื่องทั้งปี แต่จะมีในช่วงของการปิดปีงบประมาณของกลุ่มข้าราชการ และปิดงบประมาณประจำปีของบริษัท และการประชุมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันทางการศึกษา โดยเป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันทางการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ส่วนภาครัฐยังไม่ค่อยมีการตื่นตัวมากนัก โดยยังไม่มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบโดยตรงในพื้นที่ และสำนักงานส่งเสริมการประชุมและนิทรรศการซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงจากส่วนกลางเองก็ไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานตาม จังหวัดต่างๆ ซึ่งเป็นนครแห่งมิสซิตี้ แต่อย่างไรก็ตาม หลังจากขอนแก่นได้รับคัดเลือกให้เป็นนครแห่งมิสซิตี้แห่งที่ 5 ของประเทศ ส่งผลให้ ในด้านของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมมิสซิตี้มีความกระตือรือร้นที่จะรองรับการขยายตัวของกลุ่ม อุตสาหกรรมมิสซิตี้มากขึ้น รวมทั้งเพิ่มกลุ่มเป้าหมายของธุรกิจตนเองให้มากขึ้นโดยเริ่มมีการเปิดการประชุม ระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น ทำให้ทุกภาคส่วนต้องมีการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้รองรับความต้องการกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น รวมถึงเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยภาคเอกชนเริ่มมีการรวมตัวกันของกลุ่มธุรกิจบางประเภทเพื่อสร้างความร่วมมือเป็นปึกแผ่น เช่น การรวมตัวของธุรกิจโรงแรมต่างๆ เพื่อรองรับการประชุมที่มีเข้าร่วมจำนวนมากโดยมีการแบ่งจำนวนห้องพักและห้องประชุมตามความเหมาะสม ในโอกาสที่ขอนแก่นจะเป็นเจ้าภาพจัดงานวันท่องเที่ยวโลก และเป็นตัวแทนของภาคอีสาน ประจำปี พ.ศ.2559 ภายใต้วีธีการดำเนินงาน “Tourism for all, Promoting Universal

Accessibility” ทำให้ธุรกิจโรงแรมในจังหวัดเกิดการรวมเพื่อวางแผนอันนำไปสู่แผนที่คาดว่าจะใช้เป็นแผนต้นแบบในการรองรับการประชุมระดับนานาชาติครั้งต่อไป หรือการบรรจุฝ่ายส่งเสริมอุตสาหกรรมไมซ์ในสภาอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่นเพื่อนำไปสู่การมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านอุตสาหกรรมไมซ์โดยตรงซึ่งถึงแม้ปัจจุบันจะยังไม่มียุทธศาสตร์มากนักแต่ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการส่งเสริมการธุรกิจการจัดประชุมนานาชาติ (Convention) ในจังหวัดขอนแก่น

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหาการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี้

นางสาวสนธิกาญจน์ กลิ่นสุวรรณ (2559) กล่าวว่า ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลกจำนวนมากทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอยู่ในภาวะชะงักงันส่งผลให้ทุกประเทศต่างหามาตรการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศตนเอง ส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของโลกเริ่มฟื้นตัวมากขึ้นจากมาตรการต่างๆที่นี้ตามรายงาน World Tourism Barometer ขององค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) ระบุว่าในปี พ.ศ.2553 ทั่วโลกมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (ขาเข้า) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 หรือคิดเป็นจำนวนนักท่องเที่ยว 935 ล้านคนจากที่เคยลดลงร้อยละ 4 ในปี พ.ศ. 2552 ทั้งนี้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศโดยกลุ่มประเทศเกิดใหม่ (Emerging economies) ยังคงเป็นกลไกหลักในการฟื้นตัวจากวิกฤตดังกล่าว

ศักยภาพในการเป็นขอนแก่นไมซ์ซิตี้ (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ไมซ์ซิตี้ คือ เมืองที่มีศักยภาพและความพร้อมในการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวในรูปแบบไมซ์โดยเมืองดังกล่าวนี้จะต้องมีศักยภาพในการรองรับการจัดกิจกรรมไมซ์ใน 4 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องคือการประชุมองค์กรการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลการประชุมนานาชาติและการแสดงสินค้านิทรรศการรวมถึงสามารถรองรับผู้เข้าร่วมงานในแต่ละประเภทได้อย่างเต็มศักยภาพของเมืองเหล่านั้นโดยมีศักยภาพในการเป็นไมซ์ซิตี้ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

เป็นการพิจารณาศักยภาพในด้านความทันสมัยของโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง (Indian Express Newspapers, 2001) รวมทั้งสภาพแวดล้อมของโดยรอบของเมืองเอื้อต่อการจัดกิจกรรมไมซ์ในระดับชาติและนานาชาติเดินทางสะดวกสบาย (Xin, 2008) สามารถเชื่อมโยงภายในเมืองได้อย่างทั่วถึง (แสนดี สีสุทธิโพธิ์, ม.ป.ป.) รวมทั้งระบบการสื่อสารและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดงาน

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ในด้านนี้ศึกษาจากผลการศึกษาของ Tan Cheong Su (2007) เมืองที่จะเป็นจุดหมายปลายทางของอุตสาหกรรมไมซ์จะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับการจัดกิจกรรมไมซ์เป็นศูนย์กลางการจัดประชุมและนิทรรศการ และการเป็นศูนย์กลางของการค้าและการลงทุน (Jaeho and Narui, 2012) รวมทั้ง มีความพร้อมของสถานที่จัดงานและคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก (มนัส ชัยสวัสดิ และ คณะ, 2552) ซึ่งจะต้องมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับอุตสาหกรรมไมซ์ที่มีการขยายอย่างเพิ่มขึ้น (Li-Ting and Zheng, 2012) โดยที่การให้บริการด้านที่พัก สถานที่จัดงานและสาธารณูปโภคต่างๆ เพียงพอต่อความต้องการ (สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ, 2556)

3. ความมั่นคงและปลอดภัย

จากการศึกษาพบว่าในด้านความมั่นคงและปลอดภัยนั้น ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญ กับมาตรฐานความปลอดภัยในอุตสาหกรรมไมซ์โดยการนำมาตรฐาน MICE Security Management Standard (MSMS) หรือ TISI 22300 มุ่งเน้นให้บริการจัดงานผู้จัดงานและผู้ให้บริการอื่นๆ จัดทำนโยบายความปลอดภัยที่ครอบคลุมทุกส่วนงาน (สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ 2556) พร้อมทั้ง มีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามความเสี่ยงและอันตรายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย (ภูมิวิจน์ เดชอ่อม, 2553)

4. การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่อยู่ในท้องถิ่น

Xin (2008) กล่าวไว้ว่า ในการพัฒนาเมืองให้มีศักยภาพสู่การเป็นไมซ์ซิตี้นั้นจะต้องมีการสนับสนุนในด้านนโยบายด้านบุคลากร ด้านงบประมาณที่มาจากหน่วยงานภาครัฐรวมทั้งมีการสนับสนุนกิจกรรมทางการตลาดของงานแสดงสินค้าหรืองานไมซ์อื่นๆ พร้อมการให้ความเชื่อมั่นต่อผู้จัดงานและนอกจากนี้จะต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบและส่งเสริมอุตสาหกรรมไมซ์ในระดับท้องถิ่น (Malaysia Convention & Exhibition Bureau, 2012) และความร่วมมือทางด้านวิชาการจากสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น (เทวีวรรณ ปทุมพร, 2558)

5. ภาพลักษณ์และสิ่งดึงดูดใจ

ในการที่จะพัฒนาเมืองให้เป็นไมซ์ซิตี้นั้นจะต้องมีค่านึงถึงภาพลักษณ์ของเมืองซึ่งจะต้องมีการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดของเมือง ให้อยู่ในรูปแบบของไมซ์แต่ละประเภท เช่น เมืองแห่งการจัดประชุมสัมมนา เมืองแห่งการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล และเมืองแห่งงานแสดงสินค้า/นิทรรศการโดยการนำจุดเด่นของตนเองมาปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งรวมไปถึงการพัฒนาให้เป็นเมืองศูนย์กลางทางด้านการค้า การลงทุน หรือเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นนครแห่งไมซ์ในรูปแบบอื่นๆ ได้ (Tan Cheong Su, 2007) และมีการพัฒนาและปรับปรุงภาพลักษณ์ของไมซ์ซิตี้นี้ให้มีความยั่งยืนด้วยการนำแนวคิดและการปฏิบัติไปสู่ผู้จัดงานประชุมหรือผู้จัดงานประเภทอื่นๆ เพื่อเพิ่ม

ศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไมซ์ในอนาคต (Jumyong, 2011) พร้อมกับการมีสิ่งดึงดูดใจ และแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ (ปรับปรุงจาก ธรรมนูญ ร่องทอง, 2552) และการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องและหลังเข้าร่วมกิจกรรม (มนัส ชัยสวัสดิ และคณะ, 2552)

6. บุคลากรด้านไมซ์

Sanjay and Aliana (2007) และ แสนดี สีสุทธิโพธิ์ (ม.ป.ป.) กล่าวว่าบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์ นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นมืออาชีพสูงและมีทักษะในการให้บริการที่มีคุณภาพ สามารถให้บริการ ครอบคลุมและช่วยเหลือในการวางแผนให้กับนักท่องเที่ยว (Indian Express Newspapers, 2001) มีคุณสมบัติด้านการตอบสนองด้วยความพร้อมและเต็มใจให้บริการความน่าเชื่อถือ และความสามารถทางวิชาการและการบริการ (วิโรจน์ ระจิตดำรงค์, 2553) พร้อมทั้งมีการกระตุ้นการพัฒนาบุคลากรไมซ์/สร้างหลักสูตรการเรียนด้านไมซ์ (Nguyen, 2012)

การวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จากการศึกษาความหมายของเมืองไมซ์ หรือ MICE City พบว่าเมืองไมซ์หมายความถึงเมืองที่มีความพร้อมและศักยภาพในการเป็นจุดหมายปลายทางเพื่อรองรับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไมซ์ใน กิจกรรมธุรกิจที่เกี่ยวข้อง คำว่า “ไมซ์” (MICE) เป็นตัวย่อของคำว่า Meeting, Incentive, Convention, Exhibition ที่มีความเกี่ยวข้องกันในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (The Caribbean Tourism Organization, n.d.) และสมาคมส่งเสริม การประชุมกลุ่ม ประเทศอาเซียน (Asian Association of Convention and Visitor Bureaus - AACVB) ระบุว่า ไมซ์ (MICE) คือ กลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวที่มี 4 วัตถุประสงค์เพื่อการจัดประชุมองค์กร การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดประชุมนานาชาติ และการจัดแสดงนิทรรศการโดยมีการจัดการที่ดีและสมบูรณ์อย่างมืออาชีพทั้งด้านการบริการด้านสถานที่ ด้านการจัดประชุม ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการรับส่งสินค้าที่จะจัดแสดง ด้านพิธีการศุลกากร ฯลฯ ซึ่ง 4 กลุ่มธุรกิจหลักเรียงตามตัวอักษรที่มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงกัน และมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน มีนิยามดังนี้

1. Meeting หมายถึง การประชุมของกลุ่มบุคคล หรือองค์กรโดยจะเป็นการประชุมเฉพาะกิจ หรือวางแผนล่วงหน้าไว้แล้วสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ประชุมกลุ่มสมาคม (Association Meeting) คือการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของกลุ่มคนในสาขาอาชีพเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน โดยทั่วไปจะมีการจัดสัมมนากลุ่มย่อยและการจัดนิทรรศการขนาดเล็กด้วย ใช้เวลาเตรียมงานอย่างน้อย 1 ปี

1.2 ประชุมกลุ่มบริษัทเอกชน (Corporate Meeting) คือการประชุมของกลุ่มบุคคลที่มาจากองค์กรเดียวกัน หรือเครือเดียวกัน ซึ่งอาจมาจากประเทศภูมิภาคเดียวกัน หรือหลายๆ ประเทศทั่วโลก โดยใช้เวลาเตรียมงานน้อยกว่าการประชุมสมาคม (Association Meeting) และมีขนาดงานเล็กกว่า

1.3 ประชุมกลุ่มองค์กรรัฐบาล (Government Meeting) คือการประชุมของกลุ่มบุคคลหรือผู้แทนจากหน่วยงานราชการ ซึ่งมาจากหลายๆ หน่วยงานทั่วโลก

2. Incentive หมายถึง การจูงใจเพื่อเป็นรางวัลแก่พนักงานหรือบุคคลที่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่บริษัทวางไว้ โดยบริษัทผู้ให้รางวัลจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าว

3. Convention หมายถึง การประชุมของกลุ่มบุคคลในสาขาอาชีพเดียวกัน หรือสมาคมวิชาชีพเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น โดยมีผู้เข้าประชุมระหว่าง 300 – 1,500 คน ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 850 คน ใช้เวลาในการเตรียมการไม่น้อยกว่า 2 ปี และส่วนใหญ่เป็นการจัดโดยสมาคมระดับนานาชาติ ซึ่งรูปแบบการจัดแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

3.1 การจัดประชุมหมุนเวียนตามประเทศสมาชิก โดยมาใช้วิธีการเวียนตามตัวอักษร และตามภูมิภาค

3.2 การประมูลเพื่อเป็นประเทศเจ้าภาพในการจัดงาน ประเทศสมาชิกต้องการเป็นเจ้าภาพจะส่งตัวแทนของสมาคมเข้าร่วมประมูลซึ่งในกรณีจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ และการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน เนื่องจากมีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูงและระยะเวลาเตรียมงานนาน

4. Exhibition หมายถึง งานแสดงสินค้า หรือบริการเพื่อขายให้กับลูกค้ากลุ่มเป้าหมายรวมทั้งเปิดให้ผู้เข้าชมทั่วไปได้เข้าร่วมงานด้วย โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 Trade Show เป็นการแสดงสินค้าสำหรับผู้ประกอบการ

4.2 Consumer Show เป็นการแสดงสินค้าสำหรับลูกค้าโดยทั่วไป นอกจากนี้ เมืองไมซ์ ยังรวมถึงความสามารถรองรับผู้เข้าร่วมงานในแต่ละประเภทได้อย่างเต็มศักยภาพของเมืองเหล่านั้น กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไมซ์นั้น เป็นกิจกรรมที่มีความแตกต่างจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนอยู่ 6 ประการ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2557) คือ

4.2.1 ผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนนั้น นักท่องเที่ยวจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวทั้งหมด ส่วนการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไมซ์บริษัทหรือนายจ้างเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด

4.2.2 ผู้เลือกสถานที่ท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน นักท่องเที่ยวจะเป็นผู้กำหนดและตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวเอง ส่วนการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไมซ์ ผู้จัดการด้านนี้จะมี

บทบาทในการกำหนดและเลือกสถานที่ท่องเที่ยว โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้านักท่องเที่ยว

4.2.3 ช่วงเวลาการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดประจำปี ส่วนการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไมซ์สามารถจัดได้ตลอดทั้งปีและนิยมจัดในช่วงวันทำงานคือวันจันทร์ถึงวันศุกร์

4.2.4 ระยะเวลาสำรองการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน นักท่องเที่ยวจะมีการสำรองการท่องเที่ยวล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นการจองรายการนำเที่ยว การจองห้องพัก การจองอาหาร ฯลฯ โดยระยะเวลาสำรองการท่องเที่ยวจะยาวนานแค่ไหนขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ถ้าหากต้องการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเทศกาลหรือวันหยุดติดต่อกันหลายวันอาจต้องสำรองการท่องเที่ยวยาวนานเป็นเดือน เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาที่มีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวมาก ส่วนการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไมซ์ถ้าเป็นการจัดธุรกิจในระดับนานาชาติ ควรมีการจองล่วงหน้าเป็นปี

4.2.5 ประเภทของผู้เดินทางท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนผู้เดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวทุกคนที่ต้องการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คลายเครียดจากการทำงานประจำ ส่วนการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไมซ์ ผู้เดินทางท่องเที่ยวได้แก่ สมาชิกของหน่วยงานหรือลูกจ้างของบริษัทที่ได้รับการคัดเลือกให้เดินทางเข้าร่วมกิจกรรมไมซ์

4.2.6 ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ผู้เดินทางท่องเที่ยว สามารถเลือกสถานที่ท่องเที่ยวได้ทุกประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและ ประเภทวัฒนธรรม ส่วนการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไมซ์ ผู้เดินทางท่องเที่ยวมักเลือกแหล่งท่องเที่ยวตามเมืองใหญ่ ในการจัดกิจกรรม เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม และมีระบบคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพ

5. ด้านอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากภาครัฐ

บทบาทของภาครัฐ ในการสนับสนุนผู้ประกอบการโดยภาครัฐ เข้ามาเป็นผู้จัดงานแสดงสินค้าและงานนิทรรศการเอง ซึ่งเป็นนโยบายในอดีตที่ผ่านมาในการสนับสนุนด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์เป็นการทำหน้าที่ซ้ำซ้อนกับภาคเอกชนที่ทำธุรกิจการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการทั่วโลกในการให้ความช่วยเหลือของภาครัฐดังกล่าว เช่น ใช้งบประมาณในการจัดทำนิทรรศการ โดย ลดราคาค่าออกบูธที่ต่ำกว่าปกติทำให้ผู้ประกอบการแสดงสินค้าต่างๆ เลือกที่จะเข้างานแสดงสินค้าหรือนิทรรศการที่ภาครัฐเป็นผู้จัดส่งผลให้ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจด้านการจัดนิทรรศการ ขาดความสนใจในการพัฒนาอุตสาหกรรมการจัดนิทรรศการจึงทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมการจัดนิทรรศการในไม่สามารถพัฒนาและเติบโตได้เองตามกลไกตลาด

5.1 ภาครัฐและภาคเอกชนขาดการให้ความสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมการจัดประชุมและนิทรรศการ ซึ่งเห็นได้จํานวนงานไมซ์ระดับนานาชาติขนาดใหญ่ที่มีอยู่จำกัดเพียงแค่มุ่งกํานานในแต่ละปีการจัดงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หรืองานแสดงสินค้าและนิทรรศการระดับนานาชาติต้องใช้ความร่วมมือของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกัน หากภาครัฐและภาคเอกชนขาดการให้ความสำคัญของการจัดงานไมซ์จะส่งผลทำให้งานนิทรรศการระดับนานาชาติล้ดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง

5.2 ขาดความต่อเนื่องของรัฐบาลในการสนับสนุนอุตสาหกรรมไมซ์ เนื่องจากนโยบายที่ผ่านมาภาครัฐขาดนโยบายชัดเจน และขาดความต่อเนื่องของงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ โดยปัจจุบันรัฐบาลมุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นหลักที่มีแต่นักท่องเที่ยวระดับกลางหรือล่างที่สร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจไม่มากเข้าสู่ประเทศ

5.3 การจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนอุตสาหกรรมไมซ์ทำได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเห็นได้จากนโยบายการสนับสนุนงบประมาณแบบกระจายไปยังหลายพื้นที่ในลักษณะปูพรมโดยมีสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ในทุกพื้นที่ขาดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนไม่มีเฉพาะเจาะจงส่งผลให้การพัฒนาเมืองเป้าหมายทำได้อย่างจำกัดเพราะโครงสร้างพื้นที่ของแต่ละจังหวัดในการสนับสนุนอุตสาหกรรมไมซ์แตกต่างกัน บางแห่งมีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่การเป็นเมืองไมซ์ที่ดี แต่บางแห่งขาดโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ

6. ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของเมือง

ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของเมืองในแง่ลบซึ่งมีผลต่อการเป็นเจ้าภาพงานมหกรรมหรือ งานนิทรรศการนานาชาติภาพลักษณ์และชื่อเสียงของเมืองของประเทศไทยในแง่ลบส่งผลต่อการขอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมนานาชาติ หรืองานมหกรรมอดีตที่ผ่านมา เช่น ภาพลักษณ์ของการใช้แรงงานเด็กและโสเภณีที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นต้น

6.1 ด้านขีดความสามารถของบุคลากรในการรองรับอุตสาหกรรมไมซ์

6.1.1 ขาดบุคลากรการจัดงานประชุมวิชาการ (Professional Conference Organizer) จํานวนผู้ประกอบการให้บริการการจัดงานประชุมวิชาการในประเทศมีจํานวนค่อนข้างจำกัดและยังไม่ได้มาตรฐาน โดยส่วนใหญ่ขาดความชำนาญและขาดประสบการณ์ ทำให้การจัดงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติในประเทศไทยทำได้อย่างลำบาก

6.1.2 ขาดความสามารถในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของบุคลากรการศึกษา ด้านภาษาอังกฤษของประเทศไทยเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการต่างๆ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมจัดนิทรรศการ ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุม หรือนักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวก หรือรู้สึกได้รับการต้อนรับ เช่น คนขับรถรับจ้างสาธารณะไม่สามารถสื่อสารกับผู้เข้าร่วม

ประชุมเป็นภาษาอังกฤษได้ เป็นต้นนอกจากนี้การขาดความสามารถในด้านภาษาอังกฤษทำให้ขาดองค์ความรู้วิชาการใหม่ๆที่มาจากต่างประเทศเนื่องจากไม่ได้รับการถ่ายทอดเท่าที่ควร

6.2 ด้านกฎระเบียบที่จำกัดการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ในประเทศ

6.2.1 ข้อจำกัดของกฎระเบียบในการขอใช้พื้นที่ราชการและพื้นที่สาธารณะเป็นสถานที่จัดประชุม ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการจัดประชุมขององค์กรโดยเฉพาะองค์กรต่างชาติต้องการสรรหาสถานที่จัดงานที่มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่น แสดงออกถึงวัฒนธรรมของไทย ซึ่งสถานที่ที่น่าสนใจส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการ เช่น วังบางขุนพรหม บ้านพิษณุโลก เป็นต้น แต่ราชการไม่อนุญาตให้ใช้สถานที่ หรือมีขั้นตอนการอนุญาตที่ซับซ้อนใช้ระยะเวลานาน

6.2.2 กระบวนการขออนุญาตนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศสำหรับแสดงสินค้าในงานไมซ์มีขั้นตอนที่ซับซ้อนทำให้เกิดความล่าช้า เช่น กระบวนการขั้นตอนในการขออนุญาตนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมีความซับซ้อน ต้องจัดทำเอกสารหลายขั้นตอน และใช้ระยะเวลานานหรือส่งผลทำให้ต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายของผู้แสดงสินค้าจากต่างประเทศโดยการจ้างตัวแทนของผู้นำเข้าและผู้ส่งออก (Freight Forwarder) ดำเนินการทางพิธีศุลกากรในการนำเข้าสินค้าหรือส่งออกสินค้าแทน

7. ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนา

7.1 ด้านสถานที่จัดงานและสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดการบำรุงรักษาและปรับปรุงสถานที่จัดงานและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเห็นได้จาก สถานที่จัดงานหลายแห่งขาดการดูแลรักษา หรือ ขาดการปรับปรุงพัฒนาสถานที่จัดงานให้มีความทันสมัยเมื่อเปรียบเทียบกับเมืองการจัดประชุม ในต่างประเทศทำให้ภาพลักษณ์ ของสถานที่การจัดประชุมโดยเฉพาะศูนย์ประชุม (Convention Hall) ไม่น่าดึงดูด

7.2 ขาดการลงทุนพัฒนาอุปกรณ์ด้านการประชุมสัมมนาเพิ่มเติมในศูนย์ประชุม (Convention Hall) และศูนย์แสดงนิทรรศการ (Exhibition Hall) ทำให้เกิดภาพลักษณ์การจัดงานที่ล้าสมัย หรือการลงทุนด้านอุปกรณ์ด้านการประชุมสัมมนาเป็นการเช่าจากผู้ให้บริการภายนอกเป็นหลัก

7.3 ขาดการออกแบบโครงสร้างสถานที่จัดงาน (Layout) หรือสิ่งอำนวยความสะดวกใน สถานที่จัดงานหลายแห่ง ซึ่งเห็นได้จากสถานที่จัดงานหลักๆ เช่น ศูนย์สิริกิติ์มีลิฟท์ขนสินค้าขนาดใหญ่เพียง ตัวเดียวไม่เพียงพอในการขนย้ายสินค้าที่จะนำมาแสดง หรือห้องประชุมพาราگونฮอลล์อยู่ชั้น 5 ซึ่งพื้นที่จัดงานอยู่ที่สูง ไม่สะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้าขนาดใหญ่ เป็นต้น ซึ่งทำให้ไม่เหมาะสมในการรับรองการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการบางประเภท

7.4 ขาดการนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้งาน ในการดึงดูดให้เกิดการจัดประชุม รวมถึงใช้ในการอำนวยความสะดวกและสร้างความน่าสนใจในงานประชุม เช่น ระบบแสง ระบบสี ระบบเสียง ระบบลงทะเบียน เป็นต้น

7.5 ด้านการความสะดวกในการเดินทาง การเข้าสู่เมือง หรือบริเวณสถานที่จัดงาน
ปัญหาจราจรติดขัด ภายในเมืองจัดงาน ไม่เอื้ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าร่วมงานในการเดินทางไปยังสถานที่จัดงานซึ่งส่วนใหญ่สถานที่จัดงานอยู่ศูนย์กลางของเมือง และโครงสร้างการขนส่งมวลชนยังจำกัดอยู่ในบางพื้นที่ เช่น กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ทำให้จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทางสู่สถานที่จัดประชุม รวมถึงไม่เอื้ออำนวยในการจัดงานประชุมที่มีการดำเนินกิจกรรมในหลายสถานที่ที่จะทำให้ควบคุมเวลาในการจัดงาน

8. ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาจังหวัดขนาดเล็ก

8.1 ด้านสถานที่จัดงานและสิ่งอำนวยความสะดวกในเมือง

8.1.1 ขาดโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เห็นได้จากข้อจำกัดและมาตรฐานของ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการจัดงานประชุมและนิทรรศการ ทำให้เกิด ข้อจำกัดในการจัดงานไมซ์ เช่น ในบางพื้นที่ เช่น ภูเก็ต หรือ หาดใหญ่ยังขาดพื้นที่ในการจัดงานประชุมและนิทรรศการนานาชาติที่ได้มาตรฐาน

8.1.2 สถานที่จัดงานที่มีความพร้อมสูงและโรงแรมที่พักตั้งอยู่ห่างไกลกัน ในหลายๆพื้นที่ ทำให้ไม่สะดวกต่อการจัดงาน ระยะทางระหว่างสถานที่จัดงานและโรงแรมที่พักตั้งอยู่ห่างกันมากทำให้ไม่สะดวกต่อการ จัดงาน แม้สถานที่จัดงานจะมีอุปกรณ์ครบถ้วน แต่ถ้าหากผู้เข้าร่วมงานเดินทางมาไม่สะดวกย่อมเป็นปัญหาสำคัญในการจัดงาน เช่น สถานที่ตั้งของศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่

8.2 ด้านขาดมาตรฐานของบุคลากรที่ให้บริการจัดงานไมซ์

8.2.1 คุณภาพของผู้ให้บริการธุรกิจสนับสนุนการจัดประชุมและนิทรรศการ (MICEs Suppliers) ในพื้นที่ยังไม่ได้มาตรฐาน จะเห็นได้จากการจัดงานประชุมและนิทรรศการในต่างจังหวัด ส่วนใหญ่บริษัทผู้จัดงาน จะต้องมีการนำทีมงานของบริษัทในกรุงเทพฯลงพื้นที่ในการสนับสนุนการทำงานเนื่องจากผู้ให้บริการธุรกิจ สนับสนุนไมซ์ในพื้นที่ส่วนมากยังขาด ทั้งในด้านทักษะความเข้าใจในงานและระเบียบวินัยทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้บริการของผู้ให้บริการ ในพื้นที่ (Local Suppliers) และเป็นอุปสรรคในการเลือกพื้นที่เป็นสถานที่จัดงานไมซ์ โดยเฉพาะพื้นที่ในต่างจังหวัด ในระยะยาว

8.3 ด้านประสานงานความร่วมมือระหว่างผู้จัดงานกับคนในพื้นที่

8.3.1 ข้อจำกัดในการประสานงานความร่วมมือระหว่างผู้จัดงานกับคนในพื้นที่ การจัดการประชุมสัมมนา นิทรรศการในบางพื้นที่ที่จะได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชนในพื้นที่ และในหลายๆครั้งปัญหาความขัดแย้งระหว่างองค์การ หรือการเมืองท้องถิ่นทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานไมซ์ โดยเฉพาะงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ

8.4 ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่เมือง หรือบริเวณสถานที่จัดงาน

8.4.1 ขาดความสะดวกในการเข้าถึงเมืองขนาดเล็ก ในการพัฒนาเป็นเมืองขนาดเล็กสู่การเป็นเมืองไมซ์จะมีข้อจำกัดด้านความสะดวกของผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาในการเดินทางเข้าสู่พื้นที่ เช่น ตารางบินของเที่ยวบินไม่อำนวยความสะดวก หรือ จำนวนสายการบินที่บินตรงเข้าสู่พื้นที่มีค่อนข้างจำกัดทำให้เป็นอุปสรรคในการพัฒนาเมืองสู่ไมซ์ซิตี้ในอนาคต

8.4.2 ขาดโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดประชุม ในเมืองที่มีขนาดเล็กจะมีสถานที่ในการจัดประชุมสัมมนาที่จำกัดหรือผูกขาดอยู่กับสถานที่จัดบางที่ ทำให้ขาดทางเลือกหรือ อำนาจในการต่อรอง

แนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี้ (Khonkaen Mice City)

เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1. การจัดประชุมและนิทรรศการในภาพรวม (MICE)

1.1 ศึกษาและนำเอาเอกลักษณ์ (Unique) ที่โดดเด่นทางด้านประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชากรในเมืองหรือจังหวัดมาสร้างเป็นจุดขายในการพัฒนาเมืองไมซ์ซิตี้ เพราะการจัดงานแสดง สินค้าและนิทรรศการต้องหาเมืองที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น และมีผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมจำนวนมากทำให้มีสินค้าในอุตสาหกรรมที่หลากหลาย เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับผู้เข้าร่วมงาน เช่น เมืองที่มีความเชี่ยวชาญด้านเครื่องบินก็มีความเหมาะสมในการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการที่เกี่ยวกับเครื่องบินดินเผา หรือ ในการจัดงานกาชาดซึ่งถือว่าเป็นงานแสดงสินค้านระดับประเทศนั้น อาจนำผลไม้ที่เมืองนั้นโดดเด่นมาเป็นจุดดึงดูดผู้เข้าร่วมงาน เช่น รวบรวมส้มโอทุกสายพันธุ์และจำหน่ายในราคาถูกในงานกาชาด ซึ่งเป็นการสร้างจุดเด่นให้กับเมืองนั้น และสร้างกำลังซื้อให้เกิดขึ้น

1.2 พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้โดดเด่นมีเอกลักษณ์ของเมือง โดยการส่งเสริมภาพลักษณ์ของเมือง และสร้างเรื่องราวเกี่ยวกับพื้นที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการดึงดูดการจัดประชุมองค์กรและการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลให้มาจัดงานไมซ์และท่องเที่ยวในเมือง เช่น พัฒนาพิพิธภัณฑ์บอกเล่าประวัติความเป็นมาของเมือง เป็นต้น

1.3 พัฒนาและยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรในการจัดงานไมซ์ (MICE Planner/Organizer) เช่น ผู้เชี่ยวชาญในการจัดงานประชุมวิชาการ (PCO) ผู้เชี่ยวชาญในการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ (PEO) ผู้เชี่ยวชาญในการจัดการประชุมองค์กรและการให้รางวัลเป็นการท่องเที่ยว (Destination Management Organization : DMO) เป็นต้น และสร้างความร่วมมือให้กับบริษัทที่

สนับสนุนการจัดงานไมซ์ (MICE Supporting) ให้ได้มาตรฐาน เช่น บริษัทด้านการจัดงาน ด้านก่อสร้าง ฉาก เวทีบูธเพื่อออก

ร้านในงาน ด้านบริการเครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบแสง สี เสียง เป็นต้น โดยเฉพาะในพื้นที่ต่างจังหวัดให้บุคลากรเหล่านี้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

1.4 นำแผนไมซ์ที่ดีเข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด โดยการสนับสนุนให้จังหวัดและภาคเอกชนร่วมกันจัดทำแผนไมซ์ที่ดีให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาจังหวัดเป้าหมาย เพื่อจัดเตรียมงบประมาณของจังหวัดในการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์โดยตรง

1.5 สร้างการรับรู้และสร้างความร่วมมือให้แก่คนในพื้นที่ที่จัดงานไมซ์ ผ่านการสร้างกิจกรรมต่างๆ เช่น การติดป้ายในเมือง การประกาศในวิทยุชุมชน การขอความร่วมมือจากสถานศึกษาในเมืองเพื่อให้นักเรียนและนักศึกษาเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการจัดงาน เป็นต้น เพื่อกระตุ้นการรับรู้และสร้างการมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าภาพ ทำให้เกิดการต้อนรับผู้เข้าร่วมงานอย่างดีจากคนในเมืองแก่ผู้เข้าร่วมงาน และให้ความช่วยเหลือผู้เข้าร่วมงาน

1.6 กำหนดและสร้างมาตรฐานของพื้นที่จัดงานทั้งห้องประชุมในโรงแรมและสถานที่จัดงานเฉพาะ เช่น ศูนย์ประชุม ศูนย์แสดงสินค้า เป็นต้น และสนับสนุนการสร้างมาตรฐานของพื้นที่เพื่อการจัดประชุมและจัดนิทรรศการให้มีมาตรฐานที่เท่ากันในแต่ละระดับ รวมทั้งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของเมืองไมซ์ที่ดีในภาพรวม

1.7 เน้นการสร้างมาตรฐานที่เป็นมืออาชีพในการจัดงานไมซ์ ทั้งบุคลากร อุปกรณ์ และสถานที่ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ในระดับสากล เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับเมือง

1.8 สนับสนุนการสื่อสารเพิ่มเติมในการสร้างการรับรู้ให้กับผู้จัดงานถึงศักยภาพของเมืองต่างๆในภูมิภาค เช่น การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์แสดงถึงศักยภาพของความพร้อมในการจัดงานไมซ์และประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในแต่ละภูมิภาค การวางแผนเจาะตลาดกลุ่มประเทศที่มีความสนใจในการจัดงานไมซ์ในประเทศไทย เป็นต้น

2. การจัดประชุมองค์กรและการจัดการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Meeting and Incentive Travel)

2.1 ปรับปรุงกฎระเบียบการใช้สถานที่ราชการและพื้นที่สาธารณะที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ในการจัดงาน ไมซ์ โดยมีการกำหนดกระบวนการขออนุญาตที่สะดวกรวดเร็ว และง่ายต่อผู้จัดงาน รวมถึงกำหนด ระเบียบ และค่าใช้จ่ายในการใช้พื้นที่อย่างชัดเจนและเหมาะสม

2.2 ประชาสัมพันธ์เมืองไมซ์ที่ดีแก่กลุ่มผู้ซื้อหรือผู้วางแผนจัดงานท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive Planners/buyers) ที่เป็นเป้าหมาย และกำหนดบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานของ สสปน. ในการประชาสัมพันธ์เมืองไมซ์ที่ดีแห่งใหม่ที่มีศักยภาพให้เป็นที่รู้จักในกลุ่ม

ประเทศเป้าหมาย ผ่านงานติดต่อทางธุรกิจ (trade) และ ดำเนินการประชาสัมพันธ์กลุ่มเหล่านี้ โดยอาศัยช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสม

3. การจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ (Exhibition)

3.1 สนับสนุนการสร้างคลัสเตอร์ของอุตสาหกรรมไมซ์ในแต่ละภูมิภาค และ กำหนดจังหวัดให้เป็น ศูนย์กลางของคลัสเตอร์อุตสาหกรรม เช่น ภาคเหนือ กำหนดให้จังหวัด เชียงใหม่เป็นศูนย์กลาง อุตสาหกรรมไมซ์ในภูมิภาค มีหน้าที่สนับสนุนจังหวัดรอบๆ ในภูมิภาคสู่การ เป็นไมซ์ซิตี ซึ่งสร้าง โอกาสในการจัดประชุมนิทรรศการในภูมิภาคเพิ่มขึ้น

3.2 ปรับปรุงขั้นตอนและลดระยะเวลาในพิธีทางศุลกากร เพื่อเพิ่มความสะดวก การนำเข้าสินค้ามาแสดง ในงานแสดงสินค้าและนิทรรศการระดับนานาชาติ โดยลดเอกสารในการขอ อนุญาตสำหรับผู้ที่ไม่ได้มี เจตนาเพื่อจำหน่าย ทั้งนี้เพื่อลดระยะเวลาการนำเข้าสินค้าและเพิ่ม ความสะดวกแก่ผู้จัดงาน

สรุป

การพัฒนาจังหวัดขอนแก่นสู่ความเป็นเมืองไมซ์ ในบริบทของการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน พร้อมกับการเตรียมความพร้อม การประชาสัมพันธ์ และการสร้างความประทับใจเพื่อให้เกิดกลไก การขับเคลื่อน MICE CITY ได้ด้วยตนเอง สิ่งนี้เป็นโจทย์สำคัญที่ทุกภาคส่วน “ประชารัฐ” ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนของจังหวัดขอนแก่น จะต้องขับเคลื่อนไปพร้อมกันอย่างมีประสิทธิภาพ จริงจัง และเกิดการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยทัศนคติที่ว่า “การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม” เน้นการทำ ประโยชน์ส่วนรวมเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ร่วมกัน อันหมายความว่า “ชาติดี ชีวิตดี” เกิดการพัฒนา เจริญก้าวหน้าในยุคสังคมที่ทันสมัยจึงจะตอบโจทย์ของการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จังหวัดขอนแก่นควรมีการวางแผนเพื่อสร้างศักยภาพในการรองรับกิจกรรมการประชุมสัมมนา และการแสดงสินค้าหรือนิทรรศการนานาชาติ โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเฉพาะด้าน เกี่ยวกับกิจกรรมการประชุมสัมมนาและการแสดงสินค้าหรือนิทรรศการนานาชาติ มีการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และปรับปรุงระบบการเดินทางภายในจังหวัด พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้น่าสนใจ และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องควรมุ่งเน้นพัฒนาสถานประกอบการให้สามารถรองรับ นักท่องเที่ยวในกิจกรรมการประชุมสัมมนาและการแสดงสินค้าหรือนิทรรศการนานาชาติได้ มีการพัฒนา ทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศ และการบริการที่ดี ซึ่งจะช่วยให้ยัง จังหวัดขอนแก่นมีความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นเมืองแห่งการประชุมสัมมนาและการแสดงสินค้าหรือนิทรรศการนานาชาติที่มีศักยภาพ สอดคล้องกับแนวคิดปัจจัยหลักในการผลักดันการเจริญเติบโตของ ธุรกิจการจัดประชุมนานาชาติ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล และธุรกิจการแสดงสินค้านานาชาติ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี้ (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุน

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาข้อมูล

ผลการศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถามการศึกษาการวิจัยเรื่องการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี้ (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในการศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมแบบสอบถามที่มีรายละเอียดครบสมบูรณ์ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด และได้ดำเนินการศึกษาข้อมูล 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 - 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (เพศ)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	212	53.0
หญิง	188	47.0
รวม	400	100.0

ผลการวิเคราะห์พบว่าเป็นเพศชาย 212 คน ร้อยละ 53.0 และเป็นเพศหญิงมีจำนวน 188 คน ร้อยละ 47.0

ตารางที่ 4 - 2 ข้อมูลส่วนบุคคล (อายุ)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	64	16.0
20-24 ปี	259	65.0
25-30 ปี	70	17.5
30 ปีขึ้นไป	7	1.7
รวม	400	100.0

ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก อายุระหว่าง 20 -24 ปี จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมาอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 อายุระหว่าง 25 – 30 ปี มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และอายุ 30 ปีขึ้นไป มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 - 3 ข้อมูลส่วนบุคคล (สถานภาพ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	350	87.5
สมรส	50	-
หม้าย	-	-
อยู่ร้าง	-	-
รวม	100	100.0

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมี สถานภาพโสด จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 และมีสถานภาพสมรส จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

ตารางที่ 4 - 4 ข้อมูลส่วนบุคคล (การศึกษา)

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	320	80.0
ปริญญาโทและสูงกว่า	80	20.0
รวม	400	100.0

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมี ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 และระดับปริญญา โท/สูงกว่า มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตารางที่ 4 - 5 ข้อมูลส่วนบุคคล (อาชีพ)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักศึกษาชั้นปี 1	78	19.5
นักศึกษาชั้นปี 2	67	16.7
นักศึกษาชั้นปี 3	55	13.7
นักศึกษาชั้นปี 4	100	25
พนักงานมหาวิทยาลัยขอนแก่น	57	14.2
ครู/อาจารย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	43	10.7
รวม	400	100.0

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 อันดับสองคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 อันดับที่สามคือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 อันดับที่สูง คือ พนักงานมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 714.2 อันดับต่ำ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 และอันดับสุดท้าย คือครู/อาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7

ตารางที่ 4 - 6 ข้อมูลส่วนบุคคล (รายได้ต่อเดือน)

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	0	0
5,001 – 10,000 บาท	0	0
10,001 – 15,000 บาท	300	75.0
15,001 – 20,000 บาท	57	14.2
20,001 ขึ้นไป	43	10.7
รวม	400	100.0

ผลการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 10,001 – 25,000 บาท มีจำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมามีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 และรายได้ต่อเดือน 20,001 ขึ้นไป จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี้ (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวข้อมูลส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี้ (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีการสรุปไว้แต่ละข้อคำถามดังตารางสรุปต่อไปนี้

ตารางที่ 4 - 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ความพร้อมในเรื่องสถานที่จัดประชุม/ นิทรรศการ/จัดแสดง	145	36.2
ความพร้อมด้านสถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ เป็นต้น	125	31.2
ความพร้อมด้านสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์	75	18.7
ความพร้อมเรื่องระบบการขนส่ง	55	13.7

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการพัฒนาขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในประเด็นที่ 1 ความพร้อมในเรื่องสถานที่จัดประชุม/นิทรรศการ/จัดแสดง มีจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 ประเด็นที่ 2 ความพร้อมด้านสถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ เป็นต้น มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 ประเด็นที่ 3 ความพร้อมด้านสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ มีจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 และประเด็นสุดท้าย ความพร้อมเรื่องระบบการขนส่ง มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7

ตารางที่ 4 - 8 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการบริการต่อการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

คุณภาพการบริการ	จำนวน	ร้อยละ
การจับต้องได้ของบริการของอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น	95	23.7
ความน่าเชื่อของการให้บริการ ของอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น	110	27.5
การตอบสนองความต้องการของลูกค้าของอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น	65	16.2
การรับรองคุณภาพของบริการของอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น	85	21.2
การเอาใจใส่ในบริการอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น	45	11.2
รวม	400	100.00

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณภาพการบริการต่อการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประเด็นที่ 1 เป็นเรื่อง ความน่าเชื่อของการให้บริการ ของอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ประเด็นที่ 2 การจับต้องได้ของบริการของอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น มีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 ประเด็นที่ 3 การรับรองคุณภาพของบริการของอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ประเด็นที่ 4 การตอบสนองความต้องการของลูกค้าของอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และประเด็นสุดท้ายในเรื่อง การเอาใจใส่ในบริการ อุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2

ตารางที่ 4 - 9 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น

พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น	จำนวน	ร้อยละ
ด้านกิจกรรมเส้นทางส่งเสริมการท่องเที่ยว	98	24.5
ด้านบริการการท่องเที่ยว	55	13.7
ด้านการคมนาคม	125	31.2
ด้านความปลอดภัย	85	21.2
ด้านการจัดการและสิ่งแวดล้อม	37	9.2
รวม	400	100.0

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรม MICE เมืองขอนแก่น ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเน้นถึง ประเด็นการคมนาคม มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาประเด็นที่ 2 ด้านกิจกรรมเส้นทางส่งเสริมการท่องเที่ยว มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ประเด็นที่ 3 ด้านความปลอดภัย มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ประเด็นที่ 4 ด้านบริการการท่องเที่ยว มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 ประเด็นที่ 5 ด้านการจัดการและสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2

ตารางที่ 4 - 10 ท่านคิดว่าศึกษาหัวข้อในต่อไปนี้เป็นแนวทางการพัฒนาขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษาเชิงโครงการขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	145	36.2
ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	100	25
ศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการขอนแก่นมิเซซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	155	38.7
รวม	400	100.0

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเรื่อง ศึกษาเชิงโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาที่มีความคิดเห็นเรื่อง ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และมีความคิดเห็น ศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว มีจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ (Interview) โดยจะมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ข้อมูลส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาขอนแก่นไมซ์ซิตี เพื่อสนับสนุน อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยมีการสรุปไว้แต่ละคำถาม ดังตารางสรุปต่อไปนี้

จากการสัมภาษณ์ในหัวข้อ เรื่องแนวทางการพัฒนาโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 1 อาจารย์หลักสูตรการท่องเที่ยว และโรงแรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 1 คนพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวถือเป็นจังหวัดหัวเมืองใหญ่ที่กำลังเติบโตและมีศักยภาพในอนาคต เห็นได้จากปัจจัยบวกด้านการลงทุนของโครงการเมกะโปรเจกต์ต่างๆ จากภาครัฐที่มีแผนการพัฒนาเมือง ในโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบกและทาง อากาศ ได้แก่ ขอนแก่นซิตีบัส รถไฟฟ้าทางคู่ เส้นทางช่วงชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่น และรถไฟฟ้ารางเบา (LRT) สายเหนือใต้ สำราญ-ท่าพระ ซึ่งจะเป็นรถไฟฟ้ารางเบาสายแรกของไทยนอกจากนั้นยังรวมถึง การขยายสนามบินขอนแก่นเพื่อยกระดับให้เป็นสนามบินนานาชาติ การพัฒนาระบบการศึกษา และ ตั้งเป้าให้เป็นเมืองศูนย์กลางของบริการทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลอีกทั้งขอนแก่นยังได้ชื่อ ว่าเป็นมหานครแห่งการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงมีโรงแรม ศูนย์การประชุมขนาดใหญ่ ร้านอาหาร และแหล่งช้อปปิ้งต่างๆ ทั้งหมดนี้จะเป็นปัจจัยที่ทำให้ขอนแก่นมุ่งสู่ความเป็นเมือง อัจฉริยะ (Smart City) ได้ในอนาคตอันใกล้นี้คือการขยายตัวของเมืองๆ หนึ่งที่ถูกขับเคลื่อนโดย รัฐบาล ซึ่งเมื่อเมืองเติบโต เอกชนก็จะเข้าไปลงทุนมากขึ้น ขอนแก่นจึงอาจกลายเป็นแม่เหล็กดึงดูดทั้ง นักท่องเที่ยว รวมถึงนักเดินทางกลุ่ม MICE

จากการสัมภาษณ์ในหัวข้อ เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 2 บุคลากร ภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 3 คนและหน่วยงานรัฐบาลในเขต อำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 3 คน พบว่า ขาดการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชน ในแต่ละ ภาคส่วนขาดการประสานงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม MICE การตลาดจึงขาดการต่อเนื่องและ

ชัดเจนในการร่วมมือกันขาดบุคลากร ที่มีความเป็นมืออาชีพและขาดความรู้ทางด้านภาษา ปัจจุบัน กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนมากขึ้นและเพื่อรองรับ การเข้ามาของกลุ่มประเทศ AEC แล้วนั้น การ สื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญมาก รวมไปถึงความสามารถและ ประสบการณ์ของกลุ่มธุรกิจที่รับจัดงาน อีเวนต์ หรือธุรกิจนำ เทียบต้องได้รับการพัฒนาทางด้านภาษา และพัฒนาการบริหารจัดการการจัดประชุมสัมมนาและนิทรรศการ และเพื่อ ลดต้นทุนในการจ้างกลุ่ม ผู้จัดงานจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นว่า “ในด้านความสามารถ ด้าน ภาษา ความสามารถในการให้บริการเฉพาะทาง รวมไปถึงกลุ่มบริษัททัวร์ บริษัทรับจัดงานแสดงสินค้า ยังมีน้อย และขาดประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว รูปแบบ MICE ซึ่งในปัจจุบัน จังหวัดขอนแก่นส่วนมากยัง ใช้การจ้างกลุ่มผู้จัดงานเหล่านี้จากกรุงเทพฯ”

ขาดการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่อย่างจริงจังและยั่งยืน กล่าวคือ ถึงแม้ จังหวัดขอนแก่น จะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น้อยไม่สวยงามมาก แต่หากคนในท้องถิ่นหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันปรับปรุง และพัฒนา ก็สามารถทำให้มีความน่าสนใจสามารถดึงดูดให้ นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวได้และในขณะเดียวกันก็สามารถ พัฒนาและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่มี เอกลักษณะทางด้านวิถีชีวิตชุมชน และวัฒนธรรมประเพณีให้คนในชุมชนได้มี ส่วนร่วมและรักษา เอกลักษณะของชุมชนไว้ได้อย่างยั่งยืน แต่ ณ ตอนนีพบว่าจังหวัดขอนแก่นไม่ได้มีการปรับปรุงแหล่ง ท่องเที่ยวให้มีความสวยงามมากขึ้นแต่ก็ยังไม่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้

จากการสัมภาษณ์ในหัวข้อ เรื่องแนวทางการพัฒนาโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 3 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 3 คนพบว่า สร้างความร่วมมือกันอย่าง จริงจังของทุกภาคส่วนในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่นในด้านการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE 1) ภาครัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณในส่วนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น 2) รัฐบาลและ ภาคเอกชนให้การสนับสนุนด้านสถานที่หรือด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรม MICE 3) ทุกภาคส่วน ร่วมกันผลักดันและนำเข้ากลุ่มผู้จัดกิจกรรม MICE ให้เข้ามาจัดในจังหวัดขอนแก่น

สรุป

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 มีความคิดเห็นเรื่อง ศึกษาเชิงโครงสร้าง ขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาที่มีความคิดเห็นเรื่องศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และมีความคิดเห็นศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7

จากการสัมภาษณ์ในหัวข้อ เรื่องแนวทางการสร้างขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 3 หน่วยงานรัฐบาลในเขตอำเภอ เมืองขอนแก่น จำนวน 5 คน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นจังหวัดหัวเมืองใหญ่ที่กำลังเติบโตและมีศักยภาพในอนาคต เห็นได้จากปัจจัยบวกด้านการลงทุนของโครงการเมกะโปรเจกต์ต่างๆ จากภาครัฐที่มีแผนการพัฒนาเมือง ในโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบกและทางอากาศ ได้แก่ ขอนแก่นซิตีบัส รถไฟฟ้าทางคู่ เส้นทางช่วงชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่น และรถไฟฟ้ารางเบา (LRT) สายเหนือใต้ สำราญ-ท่าพระ ซึ่งจะเป็นรถไฟฟ้ารางเบาสายแรกของไทยนอกจากนั้นยังรวมถึงการขยายสนามบินขอนแก่น เพื่อยกระดับให้เป็นสนามบินนานาชาติ การพัฒนาระบบการศึกษา และตั้งเป้าให้เป็นเมืองศูนย์กลางของบริการทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลอีกทั้งขอนแก่นยังได้ชื่อว่าเป็นมหานครแห่งการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงมีโรงแรม ศูนย์การประชุมขนาดใหญ่ ร้านอาหาร และแหล่งช้อปปิ้งต่างๆ ทั้งหมดนี้จะเป็นปัจจัยที่ทำให้ขอนแก่นมุ่งสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ได้ในอนาคตอันใกล้นี่คือการขยายตัวของเมืองๆ หนึ่งที่ถูกขับเคลื่อนโดยรัฐบาล ซึ่งเมื่อเมืองเติบโต เอกชนก็จะเข้าไปลงทุนมากขึ้น ขอนแก่นจึงอาจกลายเป็นแม่เหล็กดึงดูดทั้งนักท่องเที่ยว รวมถึงนักเดินทางกลุ่ม MICE

จากการสัมภาษณ์ในหัวข้อ เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 2 บุคลากรภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 5 คน และ กลุ่มที่ 4 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 20 คน พบว่า ขาดการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชน ในแต่ละภาคส่วนขาดการประสานงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม MICE การตลาดจึงขาดการต่อเนื่องและชัดเจนในการร่วมมือกันขาดบุคลากร ที่มีความเป็นมืออาชีพและขาดความรู้ทางด้านภาษา ปัจจุบันกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนมากขึ้นและเพื่อรองรับการเข้ามาของกลุ่มประเทศ AEC แล้วนั้น การ สื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญมาก รวม

ไปถึงความสามารถและประสบการณ์ของกลุ่มธุรกิจที่รับจัดงาน อีเวนต์ หรือธุรกิจนำ เทียบต้องได้รับการพัฒนาทางด้านภาษาและพัฒนาการบริหารจัดการการจัดประชุมสัมมนาและนิทรรศการ และเพื่อลดต้นทุนในการจ้างกลุ่มผู้จัดงานจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นที่ “ในด้านความสามารถด้านภาษา ความสามารถในการให้บริการเฉพาะทาง รวมไปถึงกลุ่มบริษัททัวร์ บริษัทรับจัดงานแสดงสินค้ายังมีน้อย และขาดประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว รูปแบบ MICE ซึ่งในปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นส่วนมากยัง ใช้การจ้างกลุ่มผู้จัดงานเหล่านี้จาก กรุงเทพฯ”

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จังหวัดขอนแก่น ถือเป็นจังหวัดหัวเมืองใหญ่ที่กำลังเติบโตและมีศักยภาพในอนาคต เห็นได้จากปัจจัยบวกด้านการลงทุนของโครงการเมกะโปรเจกต์ต่างๆ จากภาครัฐที่มีแผนการพัฒนาเมือง ในโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบกและทางอากาศ ได้แก่ ขอนแก่นซีทีบี ีส รถไฟฟ้าทางคู่ เส้นทางช่วงชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่น และรถไฟฟ้ารางเบา (LRT) สายเหนือใต้ สำราญ-ท่าพระ ซึ่งจะเป็นรถไฟฟ้ารางเบาสายแรกของไทยนอกจากนี้ยังรวมถึงการขยายสนามบินขอนแก่น เพื่อยกระดับให้เป็นสนามบินนานาชาติ การพัฒนาระบบการศึกษา และตั้งเป้าให้เป็นเมืองศูนย์กลางของบริการทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลอีกทั้งขอนแก่นยังได้ชื่อว่าเป็นมหานครแห่งการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงมีโรงแรม ศูนย์การประชุมขนาดใหญ่ ร้านอาหาร และแหล่งช้อปปิ้งต่างๆ ทั้งหมดนี้จะเป็นปัจจัยที่ทำให้ขอนแก่นมุ่งสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ได้ในอนาคตอันใกล้นี้คือการขยายตัวของเมืองๆ หนึ่งที่ถูกขับเคลื่อนโดยรัฐบาล ซึ่งเมื่อเมืองเติบโต เอกชนก็จะเข้าไปลงทุนมากขึ้น ขอนแก่นจึงอาจกลายเป็นแม่เหล็กดึงดูดทั้งนักท่องเที่ยว รวมถึงนักเดินทางกลุ่ม MICE

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เล็งเห็นถึงโอกาส จึงได้ร่วมมือกับ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (ทีเส็บ) และจังหวัดขอนแก่น ร่วมกันผลักดันให้จังหวัดขอนแก่นเป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก ในขณะเดียวกันก็ต่อยอดภาพลักษณ์เมืองแห่ง MICE City ที่มีความพร้อมและเป็นศูนย์กลางแห่งการประชุมสัมมนาในภูมิภาคด้วยแนวคิด

ยุทธศาสตร์ สุธาสร์ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กล่าวว่า “ปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นได้รับการจัดให้เป็นเมืองท่องเที่ยวหลักด้วยศักยภาพของจังหวัดที่มีความพร้อมทั้งในแง่ของการเป็นเมืองเศรษฐกิจใหญ่ เป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุน การคมนาคม และจะเป็นศูนย์กลางตามกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อการประชุมและนิทรรศการ ในฐานะเป็น MICE City 1 ใน 5 พื้นที่ของประเทศ” ดังนั้น ททท. จึงผลักดันให้จังหวัดขอนแก่นเป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2560 ตามแผนวิสาหกิจ ททท. พ.ศ. 2560- 2564 เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และในปี 2561 ททท. ยังคงดำเนินการผลักดันจังหวัดขอนแก่นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าขอนแก่นจะก้าวขึ้นเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักแล้วก็ตาม โดยกำหนดเป้าหมายจำนวนผู้มาเยือนเพิ่มขึ้น โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยว (Visitor) ไม่น้อยกว่า 5 ล้านคนต่อปี

วิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย คือการเชื่อมโยงการจัดประชุมและการท่องเที่ยวมาผนวกเข้าด้วยกัน โดยดึงดูดให้นักเดินทางโดยเฉพาะกลุ่ม MICE เดินทางเข้ามาจังหวัดขอนแก่น มาประชุมจัดสัมมนา จัดงาน และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเข้าไปด้วย เพราะจังหวัดขอนแก่น ได้ชื่อว่าเป็นมหานครแห่งการท่องเที่ยวอยู่แล้ว มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ งานเทศกาล ประเพณีต่างๆ ให้สัมผัสตลอดทั้งปี และจังหวัดขอนแก่นยังมีความพร้อมทางด้านที่พัก โรงแรม ศูนย์การประชุมขนาดใหญ่ ร้านอาหาร แหล่งช้อปปิ้ง ที่สามารถรองรับการมาเยือนของนักเดินทางกลุ่ม MICE ได้อย่างครบครัน ซึ่งนอกจากการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นแล้ว นักท่องเที่ยวยังสามารถเดินทางต่อไปท่องเที่ยวในจังหวัดพื้นที่ใกล้เคียงได้อีกด้วย

จิรุตถ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือทีเส็บ กล่าวว่า “ทีเส็บเข้ามามีบทบาทส่งเสริมไม่ซีในขอนแก่นจนเข้าสู่ปีที่ 10 และพัฒนาไม่ซีกระจายความเจริญไปสู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ในปัจจุบัน ทำให้ในปี 2560 มีจำนวนนักเดินทางกลุ่มไม่ซีภายในประเทศ 474,000 คน ที่จังหวัดขอนแก่น สร้างรายได้ให้แก่จังหวัดมากถึงประมาณ 956 ล้านบาท”

ปัจจุบัน ทีเส็บ ร่วมกับจังหวัดขอนแก่นและส่วนงานอื่นๆ ดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์การพัฒนา “ขอนแก่นเป็นเมืองจุดหมายการประชุมไม่ซีจากการจัดอันดับ 10 เมืองในอาเซียน” ด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ

1. ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์ขอนแก่นสู่การเป็นศูนย์กลางไม่ซีของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
2. ยกระดับการบริการ สร้างโอกาสให้กิจกรรมไม่ซีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. พัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมไม่ซีในพื้นที่
4. พัฒนามาตรฐาน เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและสถานที่จัดการ “ทีเส็บเห็นชัดว่าขอนแก่นมีศักยภาพสูง มีความพร้อมสูง ดังนั้น ความร่วมมือในครั้งนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการนำการท่องเที่ยวและการเดินทางเพื่อธุรกิจเข้ามาเป็นอีกปัจจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ”

การจัดประชุมและการท่องเที่ยวเมื่อผนวกเข้าด้วยกันแล้ว จึงเกิดเป็นแพ็คเกจสนับสนุนการจัดงานไม่ซี 2 ประเภท ได้แก่ แพ็คเกจสนับสนุนการประชุมและอินเซนทิฟ (Meetings & Incentives) ซึ่งเป็นการเดินทางข้ามจังหวัดและพักค้างคืนในจังหวัดขอนแก่น และแพ็คเกจสนับสนุนการประชุมวิชาการ (Conventions) คือ เป็นการประชุมทางวิชาการ และพักค้างคืนในจังหวัดขอนแก่น เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงกันยายน 2561

“โครงการนี้ เป็นการผสมผสานประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ วิชาการ และการพัฒนา ให้เกิดขึ้นในขอนแก่นแล้วสร้างแรงเหวี่ยงออกไปในจังหวัดรอบข้าง จึงเชื่อได้ว่าขอนแก่นจะสามารถแข่งขันกับเมืองไม่ซีใน

ระดับภูมิภาคอาเซียนอื่น ๆ ได้อย่างดีในอนาคต” จังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งในเรื่องการค้าการลงทุนและบริการ เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นชุมทางคมนาคมขนส่งทางรถยนต์ รถไฟ และเครื่องบิน กว่า 32 เที่ยวบินต่อวัน เชื่อมโยงทั้งขอนแก่น-กรุงเทพฯ, ขอนแก่น-เชียงใหม่, ขอนแก่น-หาดใหญ่ และขอนแก่น - ภูเก็ต มีโรงแรมที่พักที่สามารถรองรับผู้มาเยือนกว่า 366 แห่ง หรือคิดเป็นห้องพักรวมกว่า 10,068 ห้อง พร้อมด้วยโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน และศูนย์แพทย์เฉพาะทางที่ได้มาตรฐาน มีสถานที่จัดกิจกรรมประชุมสัมมนา รวมทั้งการแสดงสินค้าขนาดใหญ่ มุ่งสู่การเป็นมหานครแห่งอาเซียน ด้วยโครงการรถไฟรางคู่-ทางรถไฟสายใหม่ (บ้านไผ่-นครพนม), โครงการก่อสร้างระบบขนส่งมวลชนรางเบา (เฟส 1 สายเหนือ-ใต้) การดำเนินการพัฒนาจังหวัดสู่ Smart City จึงเชื่อแน่ว่าจังหวัดขอนแก่นมีความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่เมืองท่องเที่ยวหลักอย่างยั่งยืน เมื่อประกอบกับอัยาศัยไมตรีของคนขอนแก่น อาหารการกิน ขนบประเพณีวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งแหล่งศึกษาดูงานต่างๆ ก็จะทำให้ผู้ที่เดินทางเข้าสู่จังหวัดขอนแก่นเกิดความประทับใจและสัมผัสถึงความคุ้มค่าจากศักยภาพที่มีอยู่ จังหวัดจึงได้มีแผนการพัฒนาปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมและเป็นมาตรฐาน จุดประสงค์เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนเพิ่มขึ้นในภาคธุรกิจ อันจะก่อให้เกิดการจ้างงานและการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของจังหวัดขอนแก่น และจะส่งผลดีต่อภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

การพัฒนาจังหวัดขอนแก่นสู่ความเป็นเมืองไมซ์ ในบริบทของการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน พร้อมกับการเตรียมความพร้อม การประชาสัมพันธ์ และการสร้างความประทับใจเพื่อให้เกิดกลไกการขับเคลื่อน MICE CITY ได้ด้วยตนเอง สิ่งนี้เป็นโจทย์สำคัญที่ทุกภาคส่วน “ประชารัฐ” ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนของจังหวัดขอนแก่น จะต้องขับเคลื่อนไปพร้อมกันอย่างมีประสิทธิภาพจริงจัง และเกิดการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยทัศนคติที่ว่า “การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม” เน้นการทำประโยชน์ส่วนรวมเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ร่วมกัน อันหมายความว่า “ชาติดี ชีวิตดี” เกิดการพัฒนาเชิงบูรณาการในยุคสังคมที่ทันสมัยจึงจะตอบโจทย์ของการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นและส่วนงานอื่น ๆ ดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ การพัฒนา “ขอนแก่นเป็นเมืองจุดหมายการประชุมไมซ์จากการจัดอันดับ 10 เมืองในอาเซียน” ด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ

1.1 ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์ขอนแก่นสู่การเป็นศูนย์กลางไมซ์ของอนุภูมิภาค

น้ำโขง

1.2 ยกระดับการบริการ สร้างโอกาสให้กิจกรรมไมซ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.3 พัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์ในพื้นที่

1.4 พัฒนามาตรฐาน เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและสถานที่จัดการ

ผู้วิจัย เห็นชัดว่าขอนแก่นมีศักยภาพสูง มีความพร้อมสูง ดังนั้น ความร่วมมือในครั้งนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการนำการท่องเที่ยวและการเดินทางเพื่อธุรกิจเข้ามาเป็นอีกปัจจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ”การจัดประชุมและการท่องเที่ยวเมื่อผนวกเข้าด้วยกันแล้ว จึงเกิดเป็นแพ็คเกจสนับสนุนการจัดงานไมซ์ 2 ประเภท ได้แก่ แพ็คเกจสนับสนุนการประชุมและอินเซนทิฟ (Meetings & Incentives) ซึ่งเป็นการเดินทางข้ามจังหวัดและพักค้างคืนในจังหวัดขอนแก่น และแพ็คเกจสนับสนุนการประชุมวิชาการ (Conventions) คือ เป็นการประชุมทางวิชาการ และพักค้างคืนในจังหวัดขอนแก่น “โครงการนี้ เป็นการประสานประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ วิชาการ และการพัฒนา ให้เกิดขึ้นในขอนแก่นแล้วสร้างแรงเหวี่ยงออกไปในจังหวัดรอบข้าง จึงเชื่อได้ว่าขอนแก่นจะสามารถแข่งขันกับเมืองไมซ์ในระดับภูมิภาคอาเซียนอื่น ๆ ได้อย่างดีในอนาคต”

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกับอุตสาหกรรมไมซ์ร่วมกันผลักดันให้มีการพัฒนาศักยภาพของ อุตสาหกรรมไมซ์อย่างจริงจัง

2.2 การให้ความร่วมมือที่เพิ่มขึ้นของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์

2.3 การส่งเสริมการจัดงานในจังหวัดขอนแก่นด้วยการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานแต่ละประเภทเข้าร่วมเป็นผู้สนับสนุนการจัดงานซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของของที่ระลึก เอกสารประกอบการเข้าร่วมหรืออื่น ๆ ตามที่หน่วยงานเหล่านั้นเห็นสมควร

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1. สร้างความร่วมมือกันอย่างจริงจังของทุกภาคส่วนในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่นในด้านการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE

3.1.1 ภาครัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณในส่วนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น

3.1.2 รัฐบาลและภาคเอกชนให้การสนับสนุนด้านสถานที่หรือด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรม MICE

3.1.3 ทุกภาคส่วนร่วมกันผลักดันและนำเข้ากลุ่มผู้จัดกิจกรรม MICE ให้เข้ามาจัดในจังหวัดขอนแก่น

3.2 พัฒนาการทำงานอย่างมืออาชีพให้กับบุคลากรในสายงานการให้บริการ MICE

3.2.1 เปิดอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกิจกรรม MICE โดยเชิญกลุ่มประกอบการธุรกิจ MICE ที่มีประสบการณ์มาถ่ายทอดความรู้

3.2.2 จัดการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการธุรกิจ MICE ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

3.2.3 จัดอบรมการพัฒนาทางศักยภาพด้านภาษาให้กับบุคลากรโรงแรม ศูนย์ประชุม และกลุ่มธุรกิจ MICE เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาของกลุ่มประเทศอาเซียน

3.3 ควรมีการกำหนดมาตรฐานการให้บริการ โดยสามารถประกาศให้กลุ่มผู้ให้บริการได้รับทราบและปฏิบัติตามไปในทางเดียวกันเพื่อป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

3.3.1 สร้างกฎหรือระเบียบในการให้บริการสาธารณะ และกำหนดราคามาตรฐานราคาสินค้าและราคาการเดินทาง โดยโดยสาร และรถ Taxi

3.3.2 ผู้ให้บริการสาธารณะทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนต้องติดป้ายประกาศหรือแจ้งให้ผู้ใช้บริการได้รับทราบอย่างทั่วถึง

3.4 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแนวใหม่เพื่อทดแทนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีน้อยและขาดเอกลักษณ์

3.4.1 หน่วยงานท้องถิ่นต้องเร่งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวโดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนที่มีอยู่ให้มีความสวยงามและมีการบริการที่ได้มาตรฐาน

3.4.2 เพิ่มงบประมาณลงทุนท้องถิ่นในการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

3.4.3 ภาครัฐสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาพัฒนาสร้างแหล่งท่องเที่ยวแนวใหม่ อย่างเช่นสวนสนุก ห้างสรรพสินค้า สวนน้ำ สวนสัตว์ เป็นต้น

3.4.4 จัดตั้งศูนย์รวบรวมข้อมูลจังหวัดขอนแก่นให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว

3.4.5 จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ MICE ในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดใกล้เคียง เพื่อเป็นข้อมูลในการเดินทางมาท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว และต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบกันอย่างทั่วถึง

3.5 สร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว

3.5.1 สำนักงานจังหวัดขอนแก่นควรจัดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นได้ตื่นตัวในการเป็น MICE มากขึ้น

3.5.2 ประชาสัมพันธ์ในความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในทุกช่องทาง

3.5.3 ประชาสัมพันธ์ผ่านทุกช่องทางเพื่อให้เกิดการสร้างการมีจิตสำนึกและค่านิยม
ในความเป็นวิถีพุทธ

3.5.4 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีพุทธ โดยการสนับสนุนให้นักเรียน-นักศึกษา ฝึก
เป็นไกด์นำเที่ยวในชุมชนของตนเองเพื่อให้นักท่องเที่ยวกลุ่มชนชนเมืองได้เรียนรู้และใช้ชีวิตของชาวชนบท
ที่มีวิถีชีวิตแบบชาวพุทธ และส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมเตย์ให้คนในชุมชนท้องถิ่นได้สร้างรายได้

บรรณานุกรม

- กันตภพ บัวทอง.(2554) “กลยุทธ์การพัฒนาตลาด MICE ของจังหวัดชายแดนริมแม่น้ำโขง” วิทยานิพนธ์
ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จินดารัตน บวรบริหาร และบุญส่ง ลิปิมาศ. (2559). “MICE Talk”.,MICE Journal. ฉบับที่ 1
(มกราคม – กุมภาพันธ์ 2559)., หน้า 2.
- จุฑา ธาราไชย. (2557). “จับมือกับ MICE ก้าวไปด้วยกัน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :
<https://www.slideshare.net/chuchusupermom/141104-intro-to-mice-for-dusit-college-nov-8>.
- ชุตีพงศ์ เสนา.(2563). “ความสำคัญ ประโยชน์ และผลกระทบของธุรกิจไมซ์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :
<https://sites.google.com/site/micebizforstudents/home/unit2>.
- ดุขฎี ช่วยสุข และ ดลฤทัย โกวรรณะกุล. (2558). “การพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมไมซ์ในจังหวัด
ขอนแก่นเพื่อรองรับการเป็นไมซ์ซิตีของประเทศไทย,” วารสารการบริการและ
การท่องเที่ยวไทย. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2558). หน้า 17 – 19.
- เทวีวรรณ ปทุมพร. (2549). “ปัจจัยของความสำเร็จของอุตสาหกรรมการประชุม การท่องเที่ยวเพื่อ
เป็นรางวัลและการแสดงสินค้า/นิทรรศการนานาชาติ (MICE) ในจังหวัดขอนแก่น”.
วิทยานิพนธ์ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)
พ.ศ. 2554.2545),” ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา. 119(ตอนที่ 94 ก),หน้า 13 – 26.
- ราชภัฏสวนสุนันทา, มหาวิทยาลัย. “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจไมซ์ และอีเว้นท์”.
- เทวีวรรณ ปทุมพร.(2549). “ปัจจัยของความสำเร็จของอุตสาหกรรมการประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็น
รางวัลและการแสดงสินค้า/นิทรรศการนานาชาติ (MICE) ในจังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์
ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปวิธ ต้นสกุล.(2548). “การประเมินศักยภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกต่อศูนย์การประชุมการแสดงสินค้า
และนิทรรศการนานาชาติของไทย ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มานิช พรหมปัญญา (2553). “บทวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE
ในจังหวัดเชียงใหม่”.

- ศูนย์วิจัยธุรกิจและเศรษฐกิจอีสาน(ECBER). (2557). “แผนแม่บทขอนแก่นไมซ์ซิตี้ พ.ศ. 2557-2561”.
 ณัฐกานต์ ร่องทอง. (มปป.). “ความพร้อมของเมืองในด้านธุรกิจการจัดประชุมหรือไมซ์ (MICE)
 พื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการโรงแรม
 และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เทวีวรรณ ปทุมพร. (2549) “ปัจจัยความสำเร็จของอุตสาหกรรมการประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็น
 รางวัลและการแสดงสินค้า/นิทรรศการนานาชาติ (MICE) ในจังหวัดขอนแก่น”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว,
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บริษัท อินฟอร์เมชั่น โพรไวเดอร์ แอนด์ คอนซัลแตนท์จำกัด. (2547). รายงานโครงการสำรวจ
 การจัดประชุมการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลและการจัดแสดงสินค้า/นิทรรศการนานาชาติใน
 ประเทศไทย 2545. กรุงเทพฯ : อักษรโสภณ.
- สถิติแห่งชาติ. สำนักงาน (2556). ประเทศไทย Top of Mind ของ MICE ในเอเชีย. กรุงเทพฯ :
 ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ.

ภาคผนวก

รูปภาพการสัมภาษณ์แบบสอบถาม

รูปภาพการสัมภาษณ์แบบสอบถาม

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ – สกุล นายสุพจน์ วงศ์พรหมท้าว
- วัน เดือน ปีเกิด 1 ตุลาคม พ.ศ. 2507
- การศึกษา - ปี 2530 ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) พลศึกษา วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์
- ปี 2541 พลศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) เอกการพลศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
จังหวัดพิษณุโลก
- ประวัติการทำงานโดยย่อ
- ปี 2531 อาจารย์ 1 ระดับ 3 จังหวัดหนองคาย
  - ปี 2544 ผอ.ศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬานันทนาการจังหวัด เพชรบูรณ์
  - ปี 2551 ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสตูล (อำนวยการต้น)
  - ปี 2560 ผู้อำนวยการกองกลาง (อำนวยการสูง) สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
  - ปี 2561 ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น (อำนวยการสูง)
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ตำแหน่งปัจจุบัน รองอธิบดีกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง การพัฒนาขอนแก่นโมเดิร์นซิตี้เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ผู้วิจัย นายสุพจน์ วงศ์พรหมท้าว

หลักสูตร วปอ.

รุ่นที่ 62

ตำแหน่ง รองอธิบดีกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันในประเทศไทยมีศูนย์กลางการจัดการท่องเที่ยว MICE ที่ร่วมมือกันกับสำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์กรมมหาชน) หรือ สสปน. อยู่ 4 เมือง คือเมืองเชียงใหม่ เมืองภูเก็ต เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้ง 4 เมืองนี้ต่างก็เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวอันดับต้นๆ มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยว ประชุม สัมมนา และ จัดนิทรรศการเป็นอย่างดี จึงถูกยกระดับเป็น “MICE CITY” ของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ “World Class of Convention and Exhibition ” และ “MICE Destination of Asia ” จากการสนับสนุนจากภาครัฐบาล (มาโนชพรหมปัญญา, 2553) หลักจากนั้นสำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์กรมมหาชน) หรือ สสปน. จึงได้เปิดตัว MICE เมืองแห่งการประชุมสัมมนาในภูมิภาคอีสานขึ้น จังหวัดขอนแก่นในฐานะ MICE CITY ที่ 5 ของประเทศไทยที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเมืองที่มีความพร้อมในการจัดประชุมสัมมนาที่ดีที่สุดในเมืองไทยโดยดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือใน 4 มิติ ประกอบด้วย 1.การร่วมกำหนดแผนงานเพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้เกิดการจัดงาน MICE ในจังหวัดขอนแก่นทั้งในประเทศและนานาชาติ 2.การถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้าน MICE ให้แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง 3.การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ในการพิจารณาการวางผังเมือง การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางคมนาคมขนส่งของจังหวัดขอนแก่น และ 4.การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม MICE เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน

ผู้วิจัยเห็นว่า จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพในการศูนย์กลางทางการค้าและการศึกษาในภาคอีสานของประเทศไทย และเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อสัมผัสวัฒนธรรม และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่ชื่อดังพร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางการปฏิบัติงานตาม “แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจ ” และเชื่อมต่อประเทศไทย พม่า เวียดนาม เข้าด้วยกัน เป็นเมืองศูนย์กลางการค้าและการขนส่ง และเป็นประตูสู่ภูมิภาคอินโดจีนและประเทศจีนตอนใต้ ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ขอนแก่นได้พัฒนาเป็นเมือง MICE ที่สำคัญแห่ง

หนึ่งของประเทศไทย ขอนแก่นยังมีศักยภาพในการรองรับ ผู้ที่เดินทางมาร่วมอีเวนต์ทางธุรกิจจำนวนมาก ตั้งแต่สนามบินนานาชาติขอนแก่นไปจนถึงศูนย์การประชุมของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่พร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่เยี่ยมไปด้วยคุณภาพ ปรับแต่งได้ตามความต้องการ และให้ความคุ้มค่าแก่ผู้จัดงาน นอกจากนี้โรงแรมระดับ 4 และ 5 ดาวส่วนใหญ่ของจังหวัดก็เป็นอีกทางเลือกที่คุ้มค่าแม้ว่าจังหวัดขอนแก่นจะมีศักยภาพและมีความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางของการจัดประชุมสัมมนาและการจัดนิทรรศการ/การแสดงสินค้าของภูมิภาค แต่ยังคงมีปัญหาหลักที่สำคัญที่ต้องการการพัฒนาและปรับปรุง คือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีจำนวนน้อยและขาดจุดเด่นรวมไปถึงปัญหาการร่วมมือกันของภาครัฐและเอกชน ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่นดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเชิงโครงสร้างขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City)

สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City)

สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City)

สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนารอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาเอกสารงานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยเริ่มจากการ ศึกษาบริบทเชิงพื้นที่ในจังหวัดขอนแก่น ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาจากเอกสารงานวิจัย บทความ และแนวศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รวมจำนวน 400 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 – พฤษภาคม พ.ศ. 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีการดำเนินการดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลจะถูกรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ เช่น แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580), แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564), ยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564) และ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ข้อมูลถูกรวบรวมด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่

2. การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาวิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Content Analysis และทำการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาพัฒนาขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

3. การนำเสนอข้อมูลการพัฒนาโครงการขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City) และการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City) สามารถนำผลการศึกษาเชิงโครงสร้างไปใช้เป็นแนวทางการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่นทราบปัญหาอุปสรรค สามารถนำผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคไปใช้ในการวางแผนขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

3. เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการศึกษา ได้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาขอนแก่นมิชซิตี (Khonkaen Mice City) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 มีความคิดเห็นเรื่อง ศึกษาเชิงโครงสร้าง ขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาที่มีความคิดเห็นเรื่องศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และมีความคิดเห็นศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7

จากการสัมภาษณ์ในหัวข้อ เรื่องแนวทางการสร้างขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 3 หน่วยงานรัฐบาลในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 5 คน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อโครงการขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นจังหวัดหัวเมืองใหญ่ที่กำลังเติบโตและมีศักยภาพในอนาคต เห็นได้จากปัจจัยบวกด้านการลงทุนของโครงการเมกะโปรเจกต์ต่างๆ จากภาครัฐที่มีแผนการพัฒนาเมือง ในโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบกและทางอากาศ ได้แก่ ขอนแก่นซิตีบัส รถไฟฟ้าทางคู่ เส้นทางช่วงชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่น และรถไฟฟ้ารางเบา (LRT) สายเหนือใต้ สำราญ-ท่าพระ ซึ่งจะเป็นรถไฟฟ้ารางเบาสายแรกของไทยนอกจากนั้นยังรวมถึงการขยายสนามบินขอนแก่น เพื่อยกระดับให้เป็นสนามบินนานาชาติ การพัฒนาระบบการศึกษา และตั้งเป้าให้เป็นเมืองศูนย์กลางของบริการทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลอีกทั้งขอนแก่นยังได้ชื่อว่าเป็นมหานครแห่งการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงมีโรงแรม ศูนย์การประชุมขนาดใหญ่ ร้านอาหาร และแหล่งช้อปปิ้งต่างๆ ทั้งหมดนี้จะเป็นปัจจัยที่ทำให้ขอนแก่นมุ่งสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ได้ในอนาคตอันใกล้ซึ่งคือการขยายตัวของเมืองๆ หนึ่งที่ถูกขับเคลื่อนโดยรัฐบาล ซึ่งเมื่อเมืองเติบโต เอกชนก็จะเข้าไปลงทุนมากขึ้น ขอนแก่นจึงอาจกลายเป็นแม่เหล็กดึงดูดทั้งนักท่องเที่ยว รวมถึงนักเดินทางกลุ่ม MICE

จากการสัมภาษณ์ในหัวข้อ เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคขอนแก่นไมซ์ซิตี (Khonkaen Mice City) สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 2 บุคลากรภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 5 คน และ กลุ่มที่ 4 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 20 คน พบว่า ขาดการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชน ในแต่ละภาคส่วนขาดการประสานงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม MICE การตลาดจึงขาดการต่อเนื่องและชัดเจนในการร่วมมือกันขาดบุคลากร ที่มีความเป็นมืออาชีพและขาดความรู้ทางด้านภาษา ปัจจุบันกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนมากขึ้นและเพื่อรองรับการเข้ามาของกลุ่มประเทศ AEC แล้วนั้น การ สื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญมาก รวม

ไปถึงความสามารถและประสบการณ์ของกลุ่มธุรกิจที่รับจัดงาน อีเวนต์ หรือธุรกิจนำ ที่จะต้องได้รับการพัฒนาทางด้านภาษาและพัฒนาการบริหารจัดการการจัดประชุมสัมมนาและนิทรรศการ และเพื่อลดต้นทุนในการจ้างกลุ่มผู้จัดงานจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นที่ว่า “ในด้านความสามารถด้านภาษา ความสามารถในการให้บริการเฉพาะทาง รวมไปถึงกลุ่มบริษัททัวร์ บริษัทรับจัดงานแสดงสินค้ายังมีน้อย และขาดประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว รูปแบบ MICE ซึ่งในปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นส่วนมากยัง ใช้การจ้างกลุ่มผู้จัดงานเหล่านี้จากกรุงเทพฯ”

ข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นและส่วนงานอื่นๆ ดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ การพัฒนา “ขอนแก่นเป็นเมืองจุดหมายการประชุมไมซ์จากการจัดอันดับ 10 เมืองในอาเซียน” ด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ

1. ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์ขอนแก่นสู่การเป็นศูนย์กลางไมซ์ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
2. ยกระดับการบริการ สร้างโอกาสให้กิจกรรมไมซ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. พัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์ในพื้นที่
4. พัฒนามาตรฐาน เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและสถานที่จัดการ

ผู้วิจัย เห็นชัดว่าขอนแก่นมีศักยภาพสูง มีความพร้อมสูง ดังนั้น ความร่วมมือในครั้งนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการนำการท่องเที่ยวและการเดินทางเพื่อธุรกิจเข้ามาเป็นอีกปัจจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ”

การจัดประชุมและการท่องเที่ยวเมื่อผนวกเข้าด้วยกันแล้ว จึงเกิดเป็นแพ็คเกจสนับสนุนการจัดงานไมซ์ 2 ประเภท ได้แก่ แพ็คเกจสนับสนุนการประชุมและอินเซนทีฟ (Meetings & Incentives) ซึ่งเป็นการเดินทางข้ามจังหวัดและพักค้างคืนในจังหวัดขอนแก่น และแพ็คเกจสนับสนุนการประชุมวิชาการ (Conventions) คือ เป็นการประชุมทางวิชาการ และพักค้างคืนในจังหวัดขอนแก่น

“โครงการนี้ เป็นการผสมผสานประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ วิชาการ และการพัฒนา ให้เกิดขึ้นในขอนแก่นแล้วสร้างแรงเหวี่ยงออกไปในจังหวัดรอบข้าง จึงเชื่อได้ว่าขอนแก่นจะสามารถแข่งขันกับเมืองไมซ์ในระดับภูมิภาคอาเซียนอื่น ๆ ได้อย่างดีในอนาคต”